

Kvalitetsrapport

for Københavns Kommunes folkeskoler

Indhold

<u>Indhold</u>	2
<u>Indledning</u>	3
<u>Kvalitetsrapport for Københavns Kommune</u>	3
<u>Hvad er kvalitet i Københavns Kommune?</u>	3
<u>Indikatorer på kvalitet</u>	3
<u>Resultater</u>	4
<u>Skolerapporten indgår i en proces</u>	4
<u>Kommentarer</u>	4
<u>Kvalitetsrapporten og PISA-København</u>	5
<u>Sammenfatning</u>	5
<u>Styrket faglighed</u>	8
<u>Integration</u>	23
<u>Tryghed, trivsel, livsglæde og demokratisk dannelse</u>	29
<u>Sunde børn</u>	35
<u>Udsatte børn</u>	38
<u>Forældresamarbejde</u>	41
<u>Skoleledelse</u>	44
<u>Nøgletal</u>	48

Indledning

Kvalitetsrapport for Københavns Kommune

Hvert år skal alle kommuner udarbejde en kvalitetsrapport for skolesystemet under ét og en kvalitetsrapport for hver enkelt folkeskole. Rapporten skal godkendes af kommunalbestyrelsen (i København Borgerrepræsentationen) og lægges på kommunens hjemmeside (www.kk.dk) senest 15. oktober 2008. Dette er Kvalitetsrapporten for Københavns Kommune under ét, og den har to dele.

Den første del af rapporten udgør en opgørelse af data og resultater, som refererer til Københavns Kommunes målsætninger om kvalitet i folkeskolen, som de er beskrevet i det store politiske forlig Faglighed For Alle. Den anden del udgør kommunens nøgletal. Her er supplerende data, som kommunen er forpligtet til at levere i forhold til: *"Bekendtgørelse om anvendelse af kvalitetsrapporter og handlingsplaner i kommunalbestyrelsens arbejde med evaluering og kvalitetsudvikling af folkeskolen"*.

Hvad er kvalitet i Købehavns Kommune?

I Københavns Kommune har man valgt at lade en række kvalitetsbeskrivelser være udgangspunktet for kvalitetsrapporten. Disse beskrivelser er formuleret ud fra beslutninger, som Børne- og Ungdomsudvalget i Københavns Kommune har truffet. De vigtigste af dem kommer til udtryk i det politiske forlig Faglighed For Alle. Kvalitetsbeskrivelserne gengives i denne rapport med stor skrift. Med sit selvstændige afsnit med nøgletal reflekterer rapporten således både kommunens kvalitetsbeskrivelser og bekendtgørelsens krav til nøgletal.

Kvalitetsbeskrivelserne er ordnet efter hovedområderne i Faglighed For Alle. Her er de syv kommunale indsatsområder knyttet til Faglighed For Alle:

- Styrket faglighed
- Integration
- Tryghed, trivsel, livsglæde og demokratisk dannelse
- Sunde elever
- Udsatte elever
- Forældresamarbejde
- Skoleledelse

Målgruppen for rapporten er bred. *Lokalpolitikkerne* skal bruge den som grundlag for prioriteringer og eventuelt konkrete tiltag. Rapporten danner grundlag for *Distriktsledelsernes* resultatsamtaler med skolelederne og dermed for lokale virksomhedskontrakter. *Skolebestyrelsen* kan bruge skolerapporten som udgangspunkt for principbeslutninger, og *skolelederen* kan bruge den i udarbejdelse af handleplaner. Kommunens *borgere*, og ikke mindst *forældre til skolebørn*, kan gennem rapporterne få et indtryk af skolesystemets og de enkelte skolers styrker og vanskeligheder.

Indikatorer på kvalitet

På baggrund af kvalitetsbeskrivelserne ud fra Faglighed for Alle har forvaltningen formuleret nogle antagelser om, hvad kvalitet inden for de udvalgte områder konkret indebærer, og hvordan kvaliteten dermed kommer til udtryk. Disse antagelser er baseret på forskning og erfaringer. En indikation kan være et fagligt forhold, en proces, en metode eller en måde at organisere et område på. Den forskningsmæssige begrundelse kan i den sammenhæng basere sig på teorier

Indledning

fra flere fagområder. Kvalitetsindikatorerne er markeret med .

I kvalitetsrapporten er vægten lagt på indikatorer, som antages at have bred gyldighed. Men det betyder ikke, at den enkelte indikator skal have den samme vægt på alle skoler og til enhver tid. For hvad der er en indikation på kvalitet i én sammenhæng, behøver ikke nødvendigvis at være det i en anden. Vægtningen af indikatorer er oplagt forskellig fra alment skole til specialskole, ligesom den kan være forskellig fra en skole med en høj tosprogsprocent til en skole med en lav. Det forhold skal tænkes med, når den omfattende dokumentation i de enkelte skolers kvalitetsrapporter anvendes i en vurdering af skolen, og i særlig grad, hvis den bruges til at sammenligne skoler indbyrdes.

Resultater

I skolerapporten sker dokumentationen med data fra forskellige kilder:

- Spørgeskemaer til skolelederne, elever og forældre
- Databaser: UNI-C, KMD-ELEV, BUFLIS
- Opgørelser og registreringer i forvaltningen omkring elevfravær, skolevalg, uddannelse mm.

I det tekniske bilag til den samlede kvalitetsrapport er der gjort nærmere rede for ovenstående kilder og for beregning af resultater. De enkelte registreringer er så vidt muligt oversat til et procenttal. Det er sket således, at et højt procenttal i alle tilfælde vil være at foretrække, og således at 100 % er den ideelle værdi. I de fleste tilfælde vil 100 % dog være et urealistisk mål; fx 100 % lærertilstedeværelse – uden sygefravær. Men vi har alligevel fastholdt procenttallet for dermed at lette overskueligheden

Forældretilfredsheden kan kun oplyses på kommuneniveau, idet der er tale om en stikprøveundersøgelse (KL-kompas), som ikke leverer oplysninger om skoletilhør. Besvarelsesprocenten er kun 32, og respondenterne er ikke nødvendigvis repræsentative for den samlede forældregruppe. Resultaterne kan derfor kun angive tendenser, og man skal være særlig varsom med at sammenligne resultaterne år for år.

Læseren skal generelt være opmærksom på, at dokumentationen er udtryk for en række kompromisser. Der er krav om bestemte data i bekendtgørelsen om Kvalitetsrapporten, ligesom kommunen – for at undgå bureaukratisering – i videst muligt omfang har benyttet sig af data, som forvaltningen havde i forvejen. Den dokumentation, som rapporten lægger frem, giver derfor ikke et fuldt ud dækkende udtryk for skolernes kvaliteter inden for de forskellige områder. I den sammenhæng er det vigtigt at supplere med de enkelte skolers kommentarer til afsnittene og dens faglige sammenfatning.

Skolerapporten indgår i en proces

Med baggrund i de enkelte skolers Kvalitetsrapporter fra 2007 og centrale mål har skoleleder og distriktschef i løbet af efteråret 2007 udarbejdet prioriteringer for skolens indsats. Disse prioriterede indsatsområder fremgår af skolens Kvalitetsrapport. Den endelige prioritering samt udarbejdede resultatmål for de enkelte skoler på disse områder er efterfølgende sket i et samarbejde mellem skoleleder og distriktschefer, og disse mål er nedfældet i de enkelte skolers Udviklingskontrakter. Udviklingskontrakter er første gang udarbejdet ved årsskiftet 2007/08.

Kommentarer

For hver af de opstillede indikatorer for kvalitet indeholder Kvalitetsrapporten en kommentarboks. Den har tre dele.

- *Først kommentarer*, som uddyber eller forklarer informationerne. Her går rapportens tekniske

De kursiverede tal i parentes er tallene fra Kvalitetsrapport 2007

bilag endnu mere i dybden.

- Dernæst forvaltningens *vurdering* af resultaterne, som koncentrerer sig i et trafiklys. Det viser *grønt*, hvis forvaltningen vurderer, at resultatet er tilfredsstillende. Det viser *gult*, hvis der er grund til at være særlig opmærksom på udviklingen. Endelig viser det *rødt*, hvis resultatet ikke er tilfredsstillende. Rødt lys er imidlertid ikke nødvendigvis et udtryk for et dårligt resultat. At tosprogede elever i gennemsnit opnår en gennemsnitskarakter ved de afsluttende prøver i dansk, som efter socioøkonomisk korrektion er 0,3 karakter lavere end den, de etsprogede får, er måske ikke et dårligt resultat. Men i forhold til, at politikerne i København har besluttet, at der i 2012 ingen forskel må være, er resultatet ikke tilfredsstillende.
- Endelig er der under overskriften *Igangværende og planlagte tiltag* anført, hvordan forvaltningen agter at følge op på resultatet. I flere tilfælde står der, at resultatet tages op i Resultatsamtalen 2008 mellem Børne- og Ungdomscheferne og de enkelte skoleledere. Det vil naturligvis kun være aktuelt, hvis den pågældende skole har problemer på området. I det hele taget vil Resultatsamtalerne tage udgangspunkt i forhold, som Børne- og Ungdomschefen og skolelederen i fællesskab finder det nødvendigt at prioritere.

Kvalitetsrapporten og PISA-København

PISA-København 2004, en lokal gennemførelse af den internationale PISA-undersøgelse, var den direkte

anledning til Kvalitetsløft til Folkeskolen (KtF), et projekt som senere er blevet integreret i Faglighed For Alle. Hovedtemaerne i KtF er bedre læseundervisning, styrket evalueringskultur, mere fokus på de 25 % fagligt svageste elever samt stærkere og mere synlig ledelse. For alle områders vedkommende er der fremskridt. Se sammenfatningen nedenfor.

I forbindelse med PISA-København 2004 besluttede det politiske udvalg endvidere at iværksætte en følgeforskning, der bl.a. skulle søge at finde fællestræk ved de skoler, som i undersøgelsen scorede højere end forventeligt i forhold til elevernes socioøkonomiske baggrund. Denne forskningsindsats er nu afsluttet, og resultater og erfaringer vil kunne indgå såvel i skolernes opfølgning på Resultatsamtale 2008 som i evalueringen af arbejdet med Kvalitetsrapporten. Også mere langsigtet vil forskningen og et tilknyttet udviklingsarbejde kunne kvalificere den videre kvalitetsudvikling af de københavnske skoler.

I foråret 2007 blev der gennemført en ny runde af PISA-København. Københavnske 9. klasses elever viser større fremgang i læsning end landets elever generelt - og det gælder især de tosprogede. Det er særlig evnen til at perspektivere det læste, som er forbedret. Men udviklingen i naturfag og matematik står i stampe, for matematikens vedkommende endda med tendens til tilbagegang. Pisa 2007 giver på den baggrund udsigt til fortsat hårdt arbejde og politisk fokus på at løfte fagligheden i den københavnske folkeskole.

Endelig skal det nævnes, at Kvalitetsrapporten udgør hovedstammen i den analyse, der efterfølgende skal indgå i vurderingen af effekten af de mange tiltag i Faglighed For Alle. Kvalitetsrapport 2008 vil danne grundlag for midtvejsevalueringen, og Kvalitetsrapport 2010 indgår i slutevalueringen.

Sammenfatning

Pilenes retning angiver om situationen samlet set er uændret, bedre eller ringere end sidste år.

Styrket faglighed

→ *Forældretilfredshed og fagligt niveau*

De faglige resultater er uændret middelmåde, men forældrenes oplevelse af det faglige niveau er stadig ikke tilfredsstillende. Se side 8.

Indledning

↓ *Planlægning og gennemførelse af undervisning*

Omfanget af planlagt undervisning er på mange skoler så lavt, at der skal rettes op de kommende år for at overholde minimumskravene. Den faktiske gennemførelse af den planlagte undervisning er i det store og hele tilfredsstillende, selv om en mere fleksibel tilrettelæggelse måske kunne sikre mere brug af uddannede lærere. Se side 9.

→ *Lærerkvalifikationer, efteruddannelse og timedækning ved lærerfravær*

Undervisningen varetages som sidste år af kvalificerede lærere, og der er en stor efter- og videreuddannelsesaktivitet i kommunen. Dog er der problemer med at få uddannet tilstrækkelig mange praktiklærere. Skolerne håndterer overordnet set den situation tilfredsstillende, at den faste lærer er fraværende. Se side 10.

↑ *Evalueringskultur og vidensdeling*

Evalueringskulturen er i god udvikling. Det samme gælder tilstedeværelse af og brug af vejledere samt anvendelse af vidensdeling lærere og ledelse imellem. Det kniber mere med at få inddraget elever og forældre. Se side 15.

↑ *Læsning*

Der er lidt flere elever med registrerede læseproblemer end for et år siden, men der følges stadig mere konsekvent op på problemerne. PISA-undersøgelserne viser, at der er fremgang i læsekompetencer, især i forhold til tosprogede elever, hvad der tyder på, at indsatsen over for de læsesvage elever har båret frugt. Se side 16 og følgende.

→ *Faglige udfordringer til alle elever*

Mængden af tidssvarende it-udstyr er tilfredsstillende, omend tallene er noget usikre. Stort set alle elever i almenklasser går op til de afsluttende prøver. Der synes at være et rimeligt udbud af materialer til undervisningsdifferentiering, men støtten til brugen af dem er ikke optimal. Der er behov for flere udfordringer til de fagligt stærke elever. Se side 17.

→ *Overgang til ungdomsuddannelser*

90 % af en årgang er et år efter afsluttet niendeklasse stadig i uddannelsessystemet. Da man ved, at mange falder fra de følgende år, er resultatet ikke godt nok.

Integration

↓ *Mere ligelig fordeling af et- og tosprogede elever*

Bestræbelsen på at få flere tosprogede elever på skoler med mange tosprogede er efter en svag fremgang i 2007 nu gået tilbage igen. Se side 23.

↑ Kommunen er nået et godt stykke vej med at få flere tosprogede elever på skoler med mange tosprogede, selv om bevægelsen det seneste år er varieret i indskolingen. Nogle skoler har oplevet stigning, enkelte har oplevet tilbagegang og en del er stagneret i bestræbelserne på at få flere tosprogede elever i indskolingen. Den samlede tosprogsprocent på samtlige af disse skoler dog steget fra 2007 til 2008 pga. indskrivning af ældre elever, herunder søskende til Københavnermodelbørn. Se side 23.

→ *Præstationsgab mellem et- og tosprogede elever*

Efter socioøkonomisk korrektion er forskellen ret lille og er efter socio-økonomisk korrektion statistisk set uændret i forhold til året før. I engelsk scorer tosprogede elever efter korrektionen højere end tosprogede. Se side 25.

Tryghed, trivsel, livsglæde og demokratisk dannelse

→ *Basal tryghed og konfliktløsning*

At der fortsat finder mobning sted i uændret omfang er ikke tilfredsstillende. Det er positivt, at eleverne finder, at konflikter bedst løses tæt på de involverede – men konflikterne håndteres ikke altid tilfredsstillende. Derimod er den basale tryghed som sidste år helt overvejende til stede. Se side 30.

Indledning

→ *Elevmedbestemmelse og klasseledelse*

Eleverne oplever ikke, at de har stor medbestemmelse, og der er absolut behov for at kvalificere klasseledelse på skolerne. Skolerne anvender stadig ikke i tilstrækkelig grad undervisnings- og evalueringsformer, som inddrager eleverne. Se side 29 og følgende.

→ *Udfordringer til den enkelte elev*

Elevernes oplevelse af fagligt udbytte og af passende udfordringer er ikke helt tilfredsstillende, og ambitionsniveauet kan godt hæves noget. Se side 32.

→ *Oplevelse af meningsfuldhed*

For mange elever kan lige som sidste år ikke se meningen med det, der foregår i skolen. Det er ikke tilfredsstillende. Se side 32.

Tryghed, udfordringer og oplevelse af meningsfuldhed er de centrale elementer i begrebet *livsglæde*.

Sunde børn

→ *Motion og bevægelse*

Selv om forudsætningerne synes at være til stede, bevæger eleverne sig stadig ikke nok, og de får for sjældent sved på panden. Se side 35.

→ *Økologi og sundhed*

Langt de fleste elever har mulighed for at få et sundt og fuldt måltid; men for få benytter sig heraf. Knap en fjerdedel af skolerne er miljøcertificerede; det er som planlagt. Se side 36.

Udsatte børn

→ *Forældretilfredshed med specialundervisningssystemet*

Forældretilfredsheden er ikke høj nok, og der er over de sidste år et stigende antal klager over visitationen – det sidste år dog med en dæmpet stigningstakt. Se side 38.

↑ *Adfærd, Kontakt og Trivsel (AKT)*

Bekymrende fravær registreres nu systematisk. Der mangler dog stadig et overblik over opfølgningen herpå. Der er nu AKT-vejledere uddannet på stort set alle skoler, og de benyttes effektivt. Socialrådgivere er nu som målsat tilknyttet 22 skoler. Se side 38.

Forældresamarbejde

↑ *Forældreinddragelse og klare tilbagemeldinger.*

Der er nu god gang i brug af elevplaner og gennemførelse af evalueringssamtaler, mens de besluttede og bevilgede hjemmebesøg stadig kun i begrænset omfang er gennemført. Forældretilfredsheden med skole-hjemsamarbejdet er stadig ikke høj nok, . Cirka trefjerdedel af forældrene deltager i klassemøder og i arrangementer omfattende hele skolen. Se side 41.

→ *Lokal politik for skole-hjemsamarbejde*

Stort set alle skoler har nedskrevne principper for skole-hjemsamarbejdet. Se side 43.

Skoleledelse

↑ *Ledelsesuddannelse og lederbemanding*

Et ret stort antal skoleledere deltager i ledelsesuddannelse. De økonomiske rammer er til stede, men deltagelsen begrænses af arbejdspresset på skolerne. Uddannelsesniveaulet er endnu ikke tilfredsstillende. Det går fremad med normering af ledelsesteamet på skolerne, især med ansættelse af administrative ledere. Se side 44.

↓ *Fysisk og psykisk arbejdsmiljø*

For så vidt kvaliteten af arbejdsmiljøet kommer til udtryk gennem korttidsfravær og langtidsfravær samt udskiftning af medarbejdere, er kvalitetsniveauet ikke tilfredsstillende. Fragangen af lærere er stærkt forøget i forhold til sidste år. Det kniber på mange skoler med at få gennemført en arbejdspladsvurdering. Se side 46.

Indledning

Styrket faglighed

Københavns Kommunes folkeskoler

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 1 er:

1. Kvalitet betyder, at der er et højt og dokumenteret niveau for de københavnske børns indlæring gennem undervisningsdifferentiering og evaluering

En overordnet indikation for denne kvalitet kommer til udtryk i elevernes resultater ved folkeskolens afsluttende prøver (2007, hvor den gamle karakterskala var i brug).

Gennemsnitskarakteren i prøvefagene – korrigeret for elevernes socioøkonomiske baggrund – er i foråret 2007 7,89 (7,87)

Ukorrigeret er gennemsnitskarakteren i de bundne prøvefag 7,90 (7,76)

Bemærk at begge karakterer er efter gammel karakterskala.

Kommentarer

Efter socioøkonomisk korrektion

Denne gennemsnitskarakter er korrigeret for den statistisk beregnede effekt af den socioøkonomiske baggrund for hver enkelt elevs forældre. Der er ikke umiddelbart sammenlignelige tal fra øvrige kommuner.

Uden socioøkonomisk korrektion

De tilsvarende tal for folkeskoler i alle kommuner er ukorrigeret under ét 8,09. Det må altså konstateres, at København ligger under resten af landet.

Vurdering

Det er et overordnet mål i Faglighed for Alle at sikre, at eleverne kan bryde det, nogle kalder den sociale arv. Det er derfor ikke tilstrækkeligt, at København efter socioøkonomisk korrektion formentlig ligger på linje med resten af landet. Det er tilfredsstillende, at karaktergennemsnittet uden korrektion er steget fra 2006 til 2007.

Igangværende og planlagte tiltag

Styrket faglighed er et generelt udviklingsområde med obligatoriske udviklingsmål på alle skoler i 2009.

En anden overordnet indikation for denne kvalitet kommer til udtryk i forældrenes tilfredshed med deres barns faglige udbytte af skolegangen.

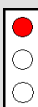
Gennemsnitlig score (0-100 %) mht. **forældrenes tilfredshed med deres barns faglige udbytte** af skolegangen

71,3 % (70,0 %)

Kommentarer

De 71,3 % baserer sig på spørgeskemaundersøgelsen KL-Kompasset, som er gennemført i foråret 2007. De gennemsnitlige 71,3 % dækker over en fordeling, hvor 73 % (72 %) af besvarelserne er tilfredse eller meget tilfredse med deres barns faglige udbytte, 12 % (13 %) er meget utilfredse eller utilfredse, og 15 % (14 %) af forældrene har svaret, at de hverken er tilfredse eller utilfredse med deres barns faglige udbytte.

Det er værd at bemærke, at tallet refererer til forældre, som på det pågældende tidspunkt har deres børn i en københavnsk folkeskole. Hertil kommer de ca. 25 %, som har valgt folkeskolen fra. Det er ikke muligt at sige, om utilfredsheden med det faglige niveau udelukkende er et problem for forældre til fagligt stærke elever, hvorfor en indsats for at styrke fagligheden må rette sig mod elever på alle faglige niveauer.

Vurdering

Det er utilfredsstillende, at de ca. 25 % som vælger privatskoler, i vid udstrækning gør det pga. utilfredshed med det faglige niveau. For de øvrige forældre er det heller ikke acceptabelt, at 12 % er utilfredse med deres børns faglige udbytte – uanset hvordan forældre har forstået udtrykket "fagligt udbytte".

Igangværende og planlagte tiltag

Som led i Faglighed for Alle er der planlagt generelle faglige tiltag for alle elever, som vil bidrage til at styrke det faglige niveau. Desuden er der forskellige initiativer, fx fagolympiader, som skal sikre passende faglige udfordringer også til de fagligt stærke elever. De kommende profilskoler forventes at betyde, at flere forældre, der måske overvejer privatskoler, i stedet vælger den lokale folkeskole.

Kvalitetsbeskrivelse 1 styrkes ved ...

1.1 **At skolerne sikrer, at der planlægges undervisning i overensstemmelse med bestemmelserne herom**

Andelen af **undervisningstimer, som er planlagt** på kommunens skoler udgør 103 % af de kommunale krav (hvortil der er udmeldt timer). Det planlagte timetal udgør i gennemsnit 110 % af folkeskolelovens minimumstimetal.

58 alment skoler (alle) og 6 specialskoler/specialklasserækker har **tysk som tilbudsfag**
2008/09

49 alment skoler og 4 specialskoler/specialklasserækker har **fransk som tilbudsfag**
2008/09

Kommentarer

At procenten på de fleste skoler i forhold til de kommunale krav (som afspejler sig i de udmeldte ressourcer) ligger lidt over 100 er et udtryk for, at skolen anvender de behovsbestemte ressourcer til timetalsforøgelse for elever. Ingen skoler ligger *samlet set* under ministeriets krav. Men da det samlede tal på nogle skoler kun er marginalt over 100 %, er der en risiko for, at timetallet i visse faggrupper og på visse trin faktisk ligger under de ministerielle minimumstal. Men kravene er formuleret så fleksibelt i folkeskoleloven, at skolen blot over en treårig periode samlet i hver af de tre faggrupper (humanistiske fag, naturfaglige fag og praktisk/musiske fag) skal planlægge det krævede minimumstimetal. Så selv om en skole i 2007/08 ligger under minimumskravet, kan loven overholdes, hvis skolen de følgende år planlægger med tilsvarende højere timetal.

For treårsperioden 2003/04, 2004/05 og 2005/06 har ministeriet offentliggjort tal for dansk, matematik og klassens tid, fordi der for hvert af disse fag som de eneste er specifikke minimumskrav. Andelen af elever, som ikke fik lovens minimumstimetal over denne periode, er i dansk 2 % (landsgennemsnit 6 %), matematik 0 % (landsgennemsnit 7 %) og klassens tid 5 % (landsgennemsnittet 7 %).

	Vurdering Når det overhovedet forekommer, at skoler ikke fuldt ud leverer det lovbestemte henholdsvis kommunalt bestemte timetal, hænger det typisk sammen med indtastningsproblemer, som skolerne har gjort opmærksom på. Indtastningssystemet gør det svært at registrere puljetimer, holddannelser, særlige valgfagsordninger, dansk som andetsprogsundervisning mv.
	Igangværende og planlagte tiltag Dette forhold vil der generelt blive fulgt op på i Resultatsamtalerne 2008.

1.2 **At skolerne sikrer, at undervisningen gennemføres som planlagt for alle elever**

Andelen af de planlagte timer, som samlet set gennemføres på kommunens skoler ----- **98,1 % (97,7 %)**
I indskoling gennemføres 99,8 % af de planlagte timer, mens andelen på mellemtrinnet er 99,1 % og på 7.-9. klassetrin 96,7 %.

Andelen af elever, som har gennemført skoleåret uden skoleskift ----- **96,7 % (96,8 %)**
Det er således 3,3 % af eleverne, som er kommet til de enkelte skoler i løbet af skoleåret (6/9 2007 - 29/6 2008).

Kommentarer

Gennemførelse af timer

Den første opgørelse relaterer sig direkte til de planlagte lektioner, som optræder på elevernes skoleskema. Kun 1,9 % af disse planlagte timer gennemføres ikke. Gennemførelsesprocenten for 7.-9. klasse er på et år steget fra 94 % til 96,7 %. Tallene i denne opgørelse er oplyst af skolen i spørgeskemaet til Kvalitetsrapporten.

	Vurdering Generelt er en gennemførelsesprocent på 98 tilfredsstillende, selv om det ikke er helt tilfredsstillende, at 7.-9. klassetrin kun gennemfører ca. 96,7 % af timerne; men denne procent er dog steget 2,7 procentpoint fra sidste år.
	Igangværende og planlagte tiltag Gennemførelsesprocenten tages op i Resultatsamtalen 2008 for de skoler, hvor der er behov for det

Tilkomne elever

Antallet af elever, som kommer til i løbet af skoleåret, omfatter ikke elever, som skifter skole ved skoleårsskiftet. Middeltallet 3,3 % dækker over udsving fra 8 % til 0 % af eleverne, hvilket kun er en halv så stor variation som sidste år.

	Vurdering Det er skoleskift undervejs i skoleåret, som giver de største faglige eller sociale problemer, primært for den nye elev men også for klassen som helhed. Hvis skiftene på en skole koncentrerer sig på enkelte klasser eller årgange, kan der efter forvaltningens opfattelse være tale om meget store problemer for både lærere og elever.
	Igangværende og planlagte tiltag Forvaltningen anbefaler, at den faglige del af elevplanerne følger eleverne ved skoleskift. Dette forventes at kunne kvalificere kontakten mellem afgivende og modtagende skole. Projekt skoleevaluering er i gang med at undersøge årsagerne til sådanne skoleskift i løbet af skoleåret.

1.3 **At skolerne sikrer, at undervisningen varetages af kvalificerede lærere**

Styrket faglighed

i naturfag

Andelen af timer i **fysik/kemi** på skolen, som varetages af lærere, der har **linjefag eller tilsvarende faglig uddannelse** *I alt 2007*
81,7 % (86 %)

Andelen med **lignende kvalifikationer** **7,1 %**

I fysik/kemi dækkes 99,7 % af timerne af undervisere med læreruddannelse

Andelen af timerne i **geografi** på skolen, som varetages af lærere, der har **linjefag eller tilsvarende faglig uddannelse** *I alt 2007*
58,9 % (75,4 %)

Andelen med **lignende kvalifikationer** **25,2 %**

I geografi dækkes 98,2 % af timerne af undervisere med læreruddannelse

Andelen af timerne i **biologi** på skolen, som varetages af lærere, der har **linjefag eller tilsvarende faglig uddannelse** *I alt 2007*
63,8 % (76,4 %)

Andelen med **lignende kvalifikationer** **23,3 %**

I biologi dækkes 97,8 % af timerne af undervisere med læreruddannelse

Andelen af timerne i **natur og teknik** på skolen, som varetages af lærere, der har **linjefag eller tilsvarende faglig uddannelse** *I alt 2007*
45,5 % (72,7 %)

Andelen med **lignende kvalifikationer** **38,3 %**

I natur og teknik dækkes samlet set 98,2 % af timerne af undervisere med læreruddannelse

i matematik

Andelen af timerne i **matematik** på skolen, som varetages af lærere, der har **linjefag eller tilsvarende faglig uddannelse** *I alt 2007*
78,4 % (88,7 %)

Andelen med **lignende kvalifikationer** **20,3 %**

I matematik dækkes samlet set 99,6 % af timerne af undervisere med læreruddannelse

i dansk

Andelen af timerne i **dansk** på skolen, som varetages af lærere, der har **linjefag eller tilsvarende faglig uddannelse** *I alt 2007*
89,0 % (92,5 %)

Andelen med **lignende kvalifikationer** **11,0 %**

I dansk dækkes samlet set 99,8 % af timerne af undervisere med læreruddannelse

i idræt

Styrket faglighed

Andelen af timerne i idræt på skolen, som varetages af lærere, der har linjefag eller tilsvarende faglig uddannelse	74,6 %	<i>I alt</i> 2007
Andelen med lignende kvalifikationer	21,7 %	(84,5 %)
I idræt dækkes samlet set 98,1 % af timerne af undervisere med læreruddannelse		

i specialpædagogik

Andelen af timerne på specialskoler/specialklasserækker , som varetages af lærere, der har speciale C eller pd i specialpædagogik	40 %	<i>I alt</i> 2007 (74,6 %)
Andelen af timerne på specialskoler/specialklasserækker , som varetages af lærere, der har specialpædagogisk grundkursus eller har lignende kvalifikationer	44 %	

i dansk som andetsprog

Se integrationsafsnittet

Lærerdækning, når den faste lærer er fraværende

I de tilfælde hvor lektionerne *ikke* er læst af den faste lærer

læses 31,4 % af lektionerne af en uddannet lærer

læses 55,3 % af lektionerne af en ikke læreruddannet

aflyses 10,5 % af lektionerne, således at eleverne sendes tilbage til deres klasser (fra dansk som andetsprog eller specialundervisning)

aflyses 2,8 % af lektionerne, således at eleverne sendes hjem.

Kommentarer

Sidste år var der i opgørelsen ikke skelnet mellem lærere med linjefag og lærere med lignende kvalifikationer, så derfor omfatter sammenligningstallet de to kategorier under ét.

Brug af kvalificerede lærere i dansk, matematik og idræt

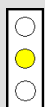
Vurdering

Tallene i matematik, dansk og idræt er umiddelbart tilfredsstillende, og summen af andel med linjefag og med tilsvarende kvalifikation er for de sidste to fags vedkommende steget markant fra sidste år. Linjefagsprocenten er uden sammenligning størst i dansk, og det hænger nøje sammen med linjefagets popularitet på seminarierne. Procenten af timer, der varetages af fagligt kvalificerede lærere, er generelt steget markant i forhold til sidste år

Igangværende og planlagte tiltag

Skolerne tilbydes fuldfinansieret linjefagsuddannelse i idræt i sidste og indeværende skoleår..

Brug af kvalificerede lærere i geografi, biologi samt fysik og kemi

Vurdering

Selv om tallene for fysik og kemi pt. er tilfredsstillende og endda er forbedret i forhold til sidste år, vil der dog på sigt blive stor mangel på linjefagsuddannede i fysik pga. et lille antal nye linjefagsuddannede og en meget skæv aldersfordeling, som bevirker, at mange fysiklærere går på pension de kommende år.

Igangværende og planlagte tiltag

Der tilbydes linjefagsuddannelse i **biologi og geografi** i forbindelse med den naturfaglige satsning i Faglighed for Alle. Linjefagsuddannelsen i **fysik** vil ikke blive tilbudt i år, da der pt. ikke kan opnås national medfinansiering.

Brug af kvalificerede lærere i natur og teknik og i specialundervisning

Vurdering

Dækningen er forbedret i forhold til sidste år, men da linjefagsoptaget i natur og teknik på seminarierne er faldende, må der påregnes øgede problemer fremover.

Selv om 84 % dækning med fagligt kvalificerede lærere på specialområdet er noget bedre end sidste år (75 %), er der på specialområdet stadig problemer med at skaffe kvalificeret arbejdskraft. Specialundervisningen har i mange år været underprioriteret i læreruddannelsen, og der er behov for opkvalificering af både specialundervisningslærere og videreuddannelse af skolernes funktionslærere for specialundervisningen. Der oprettes med den nye læreruddannelseslov fra 2007 linjefag i specialundervisning.

Igangværende og planlagte tiltag

Naturfagssatsningen i Faglighed for Alle har såvel i skoleåret 2007/08 som 2008/09 tilbudt linjefagsuddannelse i **natur og teknik** til lærerne. 19 lærere er tilmeldt, hvilket ikke er tilfredsstillende. I biologi er i alt 9 tilmeldt linjefagsuddannelse. Trods central støtte til vikardækning, er der tale om en betragtelig medfinansiering for skolerne. Fokusgruppeinterview med skoleledere viser, at det med den stramme økonomi skaber problemer for skolerne.

Kommunen gennemfører i disse år en omfattende efteruddannelse af lærere på specialskoler, i specialklasserækker og på specialfritidshjem. Uddannelsen tilbydes hvert år til 30-60 medarbejdere..

Skemalagt brug af uddannede lærere i alle fag

Vægtede procenttallene i forhold til timetallene over et skoleforløb, så bliver 76,1 % af timerne tillagt lærere, der har linjefag eller tilsvarende faglig uddannelse, mens 92,1 % bliver tillagt lærere, der har "linjefag, tilsvarende faglig uddannelse eller lignende kvalifikationer". Sidstnævnte tal var sidste år 87,9.

Ca. 98 % af alle timer læses af læreruddannede eller undervisere med relevant faglig kvalifikation, fx ingeniører eller musikuddannede.

Vurdering

At 2 % af alle timer ikke læses af læreruddannede, må betragtes som acceptabelt set i lyset af de uforudsete ændringer, som kan indtræffe på skolerne efter arbejdsfordelingen i foråret: lærerskift, jobskifte, sygdom, barsel mm. Stigningen i andel timer med fagligt kvalificerede lærere er absolut positiv.

Igangværende og planlagte tiltag

Der arbejdes hele tiden på at gøre københavnske skoler attraktive for nye lærere. Det sker blandt andet ved at udvikle profilskoler, der skal fungere som faglige fyrtårne i kommunen og være udviklingssted med forventet appel til nyuddannede. På disse skoler arbejdes også med nye former for lærerpraktik.

Lærerdækning, når den faste lærer er fraværende

Tallene viser skolens faktiske handlinger, når den faste lærer er fraværende. Tallene bygger på skolens daglige indberetninger.

Vurdering

Det er tilfredsstillende, at skolerne i så få tilfælde må skride til egentlige aflysninger af timer, hvor eleverne som følge heraf sendes hjem.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen vil som led i projekt skoleevaluering nærmere undersøge, fx hvilke organisationsformer, der kan resultere i en bedre undervisningssituation, når lærere er fraværende.

1.4 at forvaltningen gennemfører et kompetenceløft til lærere og uddanner vejledere, og at skolerne prioriterer efter- og videreuddannelse

Styrket faglighed

Læse- og evalueringsvejledere

Andelen af alment skoler med uddannet læsevejleder **95 % (84 %)**

På skolerne under ét fungerer 125 **læsevejledere**, og der er i alt uddannet 84 **evalueringvejledere**, 32 i dansk, 29 i matematik og 23 i naturfag. Tallene er inkl. vejledere under uddannelse.

Det er politisk besluttet, at der skal være en læsevejleder på alle alment skoler, og at alle distrikter skal have evalueringvejledere til rådighed. Specialskoler har kunnet få en læsevejleder uddannet, hvis det er relevant for skolen. Det har nu ni specialskoler benyttet sig af. Der er evalueringvejledere på i alt 47 af kommunens alment skoler.

1028 af lærerne i kommunens alment skoler har deltaget i eller skal deltage i 30-timers efteruddannelse i **læsning på tværs af fagene**.

Praktiklæreruddannelse

57 (39) lærere har en praktiklæreruddannelse.

Dansk som andetsprog

Der er i alt uddannet 12 lærere med pd i dansk som andetsprog.

Der er i alt 62 lærere med linjefag heri.

Andelen af lærere, som har **linjefag i dansk som andetsprog** eller 240-timers grundlæggende efteruddannelse i "Undervisning af tosprogede elever" (procent af beregnet behov, se Teknisk bilag)

88,3 % (80,0 %)

Børnehaveklasseledere, som har deltaget i 120-timers kursus i dansk som andetsprog (procent af beregnet behov)

59,0 % (64,3 %)

Tallet angiver, i hvilken udstrækning forvaltningen og skolerne har sørget for, at der er uddannet kvalificeret personale.

It

Andelen af lærere på skolerne under ét, som har det **pædagogiske it-kørekort** **75,7 % (66,1 %)**

Videreuddannelse

Gennemsnitligt har skolerne en **videreuddannelsesprocent** på 21, her defineret som at de har mindst to pd-moduler eller tilsvarende (anden definition end i 2007).

Efter/videreuddannelsesmidler

Til læreres og børnehavepædagogers **efter- og videreuddannelse** har skolerne 2007/2008 af egne midler anvendt 6,88 mio. kr. Det svarer til 2239 kr. pr. årsværk.

Derudover har forvaltningen tilført skolerne i alt 21,93 mio. kr. til særligt prioriteret efter/videreuddannelser. Det svarer til yderligere 7132 kr. pr. årsværk, altså i gennemsnit 9370 kr. pr. årsværk i alt.

Kommentarer

Generelt

Forvaltningens planlægning, budgettering og udbud på efter- og videreuddannelsesområdet har svaret til fuld målopnåelse, men skolerne har måttet balancere mellem at udnytte mulighederne og samtidig sikre en hverdag uden for mange afbræk i kerneydelsen. Dertil kommer, at flere af tilbuddene reelt kræver en vis medfinansiering fra skolernes side, en opgave som det er vanskeligt for skolerne at løse i en periode med besparelser.

Det er vanskeligt at sige, om en *videreuddannelsesprocent* på 21 er tilfredsstillende. Procenten på de enkelte skoler varierer fra 2 % til 52 %, og 2 % er i underkanten. Det er vigtigt for en skole at have et antal lærere, som kan fungere som faglige spydspidser, og som kan anfægte og udvikle skolens pædagogiske praksis på hvert deres område..

Forbruget til efter- og videreuddannelse er i en fireårig periode ekstraordinært højt i København først på grund af Kvalitetsløft til folkeskolen og dernæst Faglighed For Alle.

For yderligere at styrke en implementering af evalueringsindsatsen, har alle skoler i skoleåret 2007/08 fået tilbud om at uddanne evalueringsvejledere, således at der kan være mindst én uddannet evalueringsvejleder på hver skole. Disse vil være færdiguddannede i 2009/10. Enkelte skoler har endnu ikke taget imod dette tilbud.

Læse- og evalueringsvejledere

Vurdering

Selv om behovet for læsevejledere næsten er dækket i øjeblikket, vil der grundet lærerfraflytninger ret hurtigt blive behov for at supplere korpset. I den forbindelse skal man være opmærksom på, at læsevejlederne skal være omdrejningspunkt i forbindelse med den politisk vedtagne læsepolitik og handlingsplan for læsning.

Stort set alle distrikter har organiseret opgaven med evalueringsvejledere og dermed sikret, at skolerne får timer til evalueringsvejledere svarende til det udmeldte timetal. I flere af distrikterne har man desuden samlet forskellige forslag til, hvordan den faglige evaluering kan foregå. Forslagene præsenteres i en folder, som er udsendt til distriktets skoler.

Der vil fortsat være behov for at supplere evalueringsvejlederkorpset, selvom behovet for evalueringsvejledere er nogenlunde dækket i øjeblikket.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen vil foreslå en prioritering af videreuddannelsesmidler til dækning af de opståede behov for supplerung af vejlederteamet. Forvaltningen vil fortsat sikre videreuddannelse af skolens vejledere.

Praktiklæreruddannelsen

Kommunens vilkår til skolerne er nogle af de bedste i landet: Fuld økonomisk dækning af vikar i de to gange tre uger, uddannelsen varer, og fuld dækning af studieafgiften. Men der er ikke tvivl om, at det store uddannelsespres på skolerne på alle de områder, Faglighed for Alle omfatter, har betydet, at det er vanskeligt at undvære lærerne i de seks uger, uddannelsen varer.

Vurdering

Trods et øget antal praktiklærere under uddannelse, er resultatet stadig ikke tilfredsstillende. Det er målet, at der er en praktiklæreruddannet pr. spor.

Igangværende og planlagte tiltag

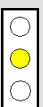

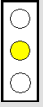
Forvaltningen vil blandt andet gennem de kommende profilskoler støtte udviklingen af en bedre praktik. Det er essentielt for læreruddannelsen, og dermed også for de københavnske skolars renommé blandt nyuddannede lærere, at praktikperioderne på de københavnske skoler fungerer fuldt tilfredsstillende.

Forvaltningen forbereder samtidig en udvidelse af praktiklæreruddannelse med et modul i klasseledelse. Derved forventes uddannelsen at blive mere tillokkende samtidig med, at skolerne kan få udfyldt en bredere funktion, som udover praktikken er rettet mod kvalificering af ikke mindst nye lærere.

Efteruddannelse i evaluering og læsning på tværs

38 % af alle lærere har været gennem dette 30-timers efteruddannelsesforløb. Efter de over 1000 læreres deltagelse står og falder succesen med, at skoler og forvaltning følger op og sikrer, at læseudvikling samt evaluering heraf bliver en opgave for lærerne i *alle* fag, hvori læsning indgår.

	Vurdering	<p>Målet er opfyldt med hensyn til antallet af uddannede læse- og evalueringsvejledere, og lærerne har efterhånden en grundlæggende viden om læsning i alle fag, men praksis ændres ikke altid så hurtigt, som man kunne ønske. Dette bekræftes både af AKF's evaluering af Kvalitetsløft til Folkeskolen og DPU's følgeforskning til de københavnske PISA-undersøgelser. Der er i høj grad behov for yderligere udvikling på dette felt, som har en særlig fokus i PISA-undersøgelserne.</p>
	Igangværende og planlagte tiltag	<p>Forvaltningen vil sikre, at erfaringer fra DPU's udviklingsprojekt om læsning i fagene bliver videreformidlet til lærerne via vejlederkorpset. Med hensyn til efteruddannelsesindsatsen i evaluering, gennemføres i 2008/09 et pilotprojekt i faget matematik på enkelte af kommunens skoler, hvor evalueringsvejlederne i matematik indgår. Projektet søger at styrke skolernes fokus på matematikundervisningen og herigennem fremme evalueringsvejledernes rolle som faglige spydspidser på skolerne. Der etableres også et samarbejde mellem evalueringsvejlederne i naturfag og skolernes ressourcepersoner fra naturfagssatsningen – ligeledes for at styrke vejlederne i at være faglige spydspidser.</p>
	Dansk som andetsprog	<p>Andelen af lærere, som har linjefag i dansk som andetsprog eller 240-timers grundlæggende efteruddannelse i undervisning af tosprogede elever, blev i skoleåret 2006/2007 opgjort til 80 % ud fra det vurderede behov (86,7 % i 2008). Ligeledes blev antallet af børnehaveklasseledere, som har deltaget i 120-timers kurset i dansk som andetsprog opgjort til 64,3 % ud fra det vurderede behov i skoleåret 2006/07 (59 % i 2008).</p>
		<p>Tidligere evalueringer har vist, at Københavns Kommune i forhold til resten af landet har mange efteruddannede på tosprogsområdet.</p>
		<p>Ud over de generelle efteruddannelsessatsninger er der en yderligere uddannelsesindsats for skoler med få tosprogede elever i Københavnermodellen:</p>
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ 12-timers kursus for alle lærere og børnehaveklasseledere på skolen er gennemført for 10 skoler fordelt på skoleårene 2005/06, 2006/07 ▪ 51-timers kursus for lærere i indskoling er gennemført for 51 lærere i skoleåret 2006/07 og 2007/08. ▪ 3 temadage for skolelederne på københavnermodelskolerne
		<p>Efteruddannelsesindsatsen for Københavnermodellen følger dermed den politiske vedtagelse herom.</p>
	Vurdering	<p>Resultatet er tilfredsstillende for lærergruppens vedkommende.</p>
	Igangværende og planlagte tiltag	<p>Med forvaltningens efteruddannelsesindsats i skoleåret 2009/10 forventes efteruddannelsesniveaueet at nå 100 % af det vurderede behov. Derefter vil der alene være tale om opfølgende opdateringer i fagfeltet. Dog kan efteruddannelsesbehovet ændre sig i takt med, at Københavnermodellen for Integration når de fastsatte mål, og der derved kommer flere tosprogede elever på skoler, der i dag kun har et mindre antal. Ligeledes vil der være behov for supplerende efteruddannelser som følge af fratrædelser mv. I skoleåret 2009/10 vil 12-timers kurset blive gennemført for det samlede pædagogiske personale på tre nye skoler under Københavnermodellen. Ligeledes er der indgået aftale om lokale efteruddannelses tiltag på 3 skoler</p>
	Vurdering	<p>Resultatet er mindre tilfredsstillende for børnehaveklasselederne, idet der er procentvis færre uddannede end i 2006/07 på trods af en fortsat efteruddannelsesindsats i 2007/08. Dette skyldes, at en del uddannede børnehaveklasseledere er stoppet med at arbejde i de københavnske børnehaveklasser</p>
	Igangværende og planlagte tiltag	<p>Efteruddannelsesindsatsen fortsætter i skoleåret 08/09. Målet er at der er en uddannet børnehaveklasseleder i hver børnehaveklasse.</p>
	It-kørekort (Skole-IT)	

Vurdering

Det er hensigten, at alle lærere erhverver Skole-IT. En stigning fra 66 % til 75 % dækning er tilfredsstillende, idet den gruppe, der er på vej til pension, måske ikke behøver at medregnes. Skolerne er opmærksomme på at tilmelde deres lærere til kurset, men krav om efteruddannelse under FFA prioriteres højere i disse år.

Igangværende og planlagte tiltag

Seminariet prioriterer ikke Skole-IT for de studerende (en landsdækkende tendens), så nyuddannede lærere har ikke fået kurset på seminariet. Der er derfor fortsat behov for denne opkvalificering.

1.5 **At skolerne udvikler deres evaluerings- og vejlederkultur, arbejder systematisk med elevplaner og har en fremadrettet anvendelse af test og andre evalueringsværktøjer**

Evaluering

Gennemsnitlig målopnåelse i forhold til **strategi og metodeanvendelse** for arbejdet med evaluering **85,4 %**
(70,5 %)
Skolerne under ét har 84,4 % målopnåelse mht. **strategi** for sin evalueringsindsats og 86,3 % mht. **praktisering af evaluering** og 33 % (70 % målopfyldelse i relation til brug af **feed-back** (leder, elever, kolleger). Mht. beregning af disse målopnåelsestal, se Teknisk bilag.

Andelen af skoler, som har udarbejdet principper for arbejdet med og udformning af elevplaner **94 %**
(72,5 %)

Læsning og læseevaluering

Gennemsnitlig målopnåelse i forhold til **strategi og metodeanvendelse** for arbejde med læsning **88,9 %**
(77,2 %)
Skolerne under ét har 90,1 % målopnåelse mht. **strategi** for sin læseindsats og 87,6 % målopfyldelse mht. evalueringmetoder inden for læsning.

Mht. beregning af disse målopnåelsestal, se Teknisk bilag.

Kommentarer

Evaluering

Resultater for arbejdet med evaluering er med hensyn til strategi: 84,4 % (mod 74 % i 2007), og metodeanvendelse 86,3 % (mod 61 % i 2007). Målopfyldelsen inden for disse to områder er derfor tydeligvis steget. For skolerne arbejder med feedback viser en nærmere analyse af tallene, at man på skolerne i højere grad anvender mundtlig feedback (65,4 % målopfyldelse), mens skriftlig feedback kun opnår 39,9 % målopfyldelse.

I skoleåret 2007/08 afsluttes den store efteruddannelsessatsning om evaluering i fagene for lærere. Herudover har distrikterne nu 84 uddannede evalueringsvejledere, inklusive nye vejledere under uddannelse.

Andelen af skoler, som har udarbejdet principper for elevplaner er 94 % (mod 72,5 % i 2007). Også andelen af elever, der har fået udarbejdet elevplaner (se afsnittet om forældresamarbejde), er steget kraftigt.

	<p>Vurdering Skolerne er inde i en god proces mht. udvikling af evalueringsfeltet, og flere skoler har fået strategier og metoder for arbejdet med evaluering, men mange skoler anvender helt overvejende mundtlig elev-feedback. Det er derfor vigtigt, at skolerne er opmærksomme på forholdet mellem brugen af skriftligt og mundtlig feedback. Flere skoler har nu udarbejdet principper for arbejdet med og udformningen af elevplaner.</p> <p>Igangværende og planlagte tiltag Forvaltningen vil fortsat følge op på skolernes udvikling af deres evalueringskultur og støtte deres muligheder for en konstruktiv koordinering af de mange kommunale og statslige tiltag. For eksempel gennemfører Projekt skoleevaluering en evaluering af skolernes arbejde med deres evalueringskultur. Udviklingen af evalueringskulturen omfatter anvendelse af nationale test, nye afsluttende prøver, ny karakterskala, elevplaner, brug af ministeriets Evalueringsportal og ikke mindst anvendelse af de kommunale evalueringsvejledere.</p> <p>Dette vil først og fremmest ske gennem distrikternes og forvaltningens støtte og opkvalificering af evalueringsvejlederne og gennem vejledernes netværk.</p>
<p><i>Læsning og læseevaluering</i> Sammenlignet med Kvalitetsrapport 2007 er der i forhold til strategi og metodeanvendelse for arbejdet med læsning sket en stigning. I strategi for læsning er målopnåelsen 90,1 (mod 73,3 % i 2007) og i metodeanvendelse 87,6 % (mod 81 % i 2007).</p>	
	<p>Vurdering Selv om graden af målopfyldelse er tilfredsstillende, vil der fortsat være fokus på området, ikke mindst i lyset af den politisk vedtagne læsepolitik.</p> <p>Igangværende og planlagte tiltag Der vil ske opfølgning i 2008 i forhold til udarbejdelse af handlingsplan for læsning</p>

1.6 **At skolerne udnytter lærernes og ledernes erhvervede viden og sikrer en effektiv vidensdeling**

Alle skoler har videndelingssystemet SkoleIntra med modulerne LærerIntra, ElevIntra og ForældreIntra.

Til vidensdeling har skolerne under ét en målopnåelse på 96 % på **LærerIntra**, 44 %, på **ElevIntra** og 47 % på **ForældreIntra**.

Kommentarer

Disse tal dækker over en meget stor spredning skolerne imellem (fra 33 % til 89 % udnyttelsesgrad). Der er også meget stor forskel på skolerne mht. både læreres og elevers mulighed for at bruge SkoleIntra.

Brug af vidensdelingssystemer ledelse/lærere

Procentfordelingen viser, at SkoleIntra-systemet er i funktion på alle skoler, og der er derfor en forventning om, at procenten vil stige også på de mere specifikke områder som fx udarbejdelse af elevplaner. Dette er dog en usikker parameter, idet der anvendes andre elevplansværktøjer end det, der er indbygget i SkoleIntra.

Vurdering

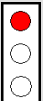
Selv om graden af målopfyldelse er høj, viser den store spredning mellem skolerne, at der er et behov for vidensdeling skolerne imellem.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen vil iværksætte initiativer, som kan støtte en sådan udveksling af erfaringer.

Brug af vidensdelingssystemer elever/forældre

Det er en påfaldende stor forskel mellem udnyttelsesgraden mellem på den ene side ansatte på skolen og på den anden side mellem skoles ansatte og forældre og elever.

	Vurdering Den ringe brug af vidensdelingssystemer lærer/elever og skole/forældre er ikke tilfredsstillende, men der er meget store variationer skolerne imellem.
	Igangværende og planlagte tiltag Center for Informatik er opmærksom på spørgsmålet – se ovenstående vedr. LærerIntra.

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 2 er:

2. Kvalitet betyder, at alle elever får faglige udfordringer svarende til deres faglige niveau og indlæringsevner

En overordnet indikation for denne kvalitet vil komme til udtryk i, at alle elever efter 9./10. klasse påbegynder en ungdomsuddannelse og efter en periode stadig er i gang.

Andelen af elever fra to årgange, som **efter 8 måneder stadig er i gang med en ungdomsuddannelse eller går på efterskole**

90,5 %

Det skal udtrykkeligt bemærkes, at dataene i denne sammenfattede målopfyldelse kombinerer to årgange. Antagelsen er altså, at de elever fra 9. klasse i 2006/07, som i 2007/08 gik i 10. klasse, i maj 2009 vil følge samme mønster som årgangen før.

	Fra 9. klasse i 2006/07	Fra 10. klasse i 2006/07
Andelen, der fortsætter på gymnasium	34,7 %	39,4 %
Andelen, der fortsætter på erhvervsfaglig uddannelse	13,3 %	30,9 %
Andelen, der fortsætter i 10. klasse	29,8 %	7,8 % (evt. 10. på efterskole)
Anden uddannelse/efterskole	14,7 %	15,5 %
Ikke i uddannelsessystemet	7,9 %	5,4 %

Kommentarer

Tidspunktet for opgørelse er forskelligt fra 2008 (maj 2008) til 2007 (oktober 2006). Det betyder, at det ikke giver mening af bringe sammenligningstal fra sidste år. Med det in mente kan man imidlertid konstatere, at der sker ret store forskydninger i de unges placering i systemet i løbet af perioden oktober-maj det første år efter afsluttet 9. klasse.

Langt de fleste unge i folkeskolen tilmelder sig en ungdomsuddannelse. Tallene ved den fælles tilmelding til ungdomsuddannelserne for 2005 og 2006 er henholdsvis 95,2 % og 95,8 %. En sammenligning mellem Region Hovedstaden og de øvrige regioner viser, at færre i Region Hovedstaden vælger 10. klasse, og flere vælger at gå direkte i gymnasiet efter 9. klasse. Ser man på kønsfordelingen, vælger pigerne de gymnasiale uddannelser og drengene erhvervsuddannelserne. (Uni-C maj 2007).

	Vurdering Problemet er ikke selve optaget på ungdomsuddannelserne, men det store frafald fra især erhvervsuddannelserne.
	Igangværende og planlagte tiltag Revision af vejledningsloven og erhvervsuddannelsesloven i 2008 betyder, at der iværksættes en række initiativer, der skal mindske frafaldet. Her kan nævnes
	
	<ul style="list-style-type: none"> • Brug af mentorer i overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse • Udvidet brug af kontaktlærere • Tidlig identifikation af elever med behov for støtte til at gennemføre en ungdomsuddannelse.
	Ungdommens Uddannelsesvejledning København har desuden besluttet at følge intensivt op på afgangsårgang 2007 med henblik på at mindske frafaldet.

Kvalitetsbeskrivelse 2 styrkes ved ...

2.1 **At skolerne effektivt udnytter adgang til et tidssvarende udbud af undervisningsmidler**

Målopfyldelse i forhold til **antal elever pr. tidssvarende computer (5 elever = 100 %)** **137 %**

Det svarer til gennemsnitlig 3,6 (4,36) elever pr. tidssvarende computer.

Baseret på oplysninger fra Center for Informatik (CI), som har registreret udleverede computere minus frameldte computere på de enkelte skoler.

Tilsvarende oplysning baseret på skolens indberetning resulterer i gennemsnitlig 4,8 elever pr. computer

Om bemanning på skolens pædagogiske center kan det oplyses, at den gennemsnitlige åbningstid på skolerne er 24,2 timer (af cirka 30 ugentlige undervisningstimer). **44 %**

Målopfyldelse i forhold til **inddragelse af centerteam i lærernes arbejde med årsplaner** **67 %**

Målopfyldelse i forhold til tilfredshed med **materialer til undervisningsdifferentiering**

Kommentarer

It-udstyr

Opgørelsen i rapporten over pædagogisk it-udstyr indbefatter ca. 1000 computere, som først leveres til skolerne august 2008, mens skolernes tal er opgjort foråret 2008.

Resultatet svarer til 3,6 elev pr. tidssvarende pc. At antallet af elever pr. pc (3,6) forekommer lavt i forhold til Undervisningsministeriets måltal på 5 elever pr. pc, skyldes ministeriets treårige og ekstraordinære satsning på tredjeklasser (IT i Folkeskolen fra 2004-2007), hvor kommunerne kunne søge midler til at købe udstyr.

	Vurdering Resultatet, herunder faldet i antallet elever pr. computer fra 4,36 i 2007 til 3,6 i 2008, er absolut tilfredsstillende.
	Igangværende og planlagte tiltag Der vil fortsat blive tilført nye computere til skolerne.
	

Bemanning på pædagogisk center

Gennemsnitstallet dækker over stor spredning mellem skolerne. Det optimale er åbningstid i hele skoletiden (30 timer om ugen) – dog med mulighed for at variere over året efter behov.

	Vurdering En mere præcis vurdering forudsætter, at der er kendskab dels til hvilken fleksibilitet, der er i centeret åbningstid i forhold til særlig krævende perioder, fx i forbindelse med projektopgaven. Det er også nødvendigt at vide, hvordan skolens vejledningsstruktur samlet set fungerer.
Inddragelse af centerteam i lærernes arbejde med årsplaner Svarene kan dække over alle former for support fra konkret hjælp til materialevalg til udarbejdelsen af klassernes årsplaner.	
	Vurdering Skoleledernes vurderinger tyder på, at der her er et område som kalder på lokal udvikling. Igangværende og planlagte tiltag Supporten burde være beskrevet i Centerteamets årsplan, som er et punkt CI vil arbejde med i forhold til centerteamene for at kvalificere teamets arbejde.
Materialer til undervisningsdifferentiering (digitale og analoge) Der arbejdes i centerteamet med kvalificering af materialevalg. forvaltningen har nedsat en gruppe, der gennemgår analoge materialer, samt udarbejder anbefalinger, i skriftlig form og mundtligt på møder. Digitale læremidler, undervisningsprogrammer – se nedenfor.	
	Vurdering Det er tilfredsstillende, at ikke mindst de nye digitale læremidler, som er stillet til rådighed for skolerne, betyder at der er en generel tilfredshed med materialeudbuddet i forbindelse med undervisningsdifferentiering. Igangværende og planlagte tiltag Skolerne har i to år haft adgang til SkoleAftalerne, Elevaftalen og Taleaftalen. Disse tre produkter er anskaffet for at øge tilgængeligheden af differentierede digitale læremidler. Specielt de svage elever har haft stor gavn af Taleaftalen med den syntetiske tale. Herudover er der, under FFA, anskaffet 8 webbaserede læremidler til alle skoler til afprøvningen. Læremidlerne dækker hele skoleforløbet. Læremidlerne er nye – udarbejdet af fire forlag med støtte fra UVM under It i Folkeskolen-projektet. De webbaserede læremidler er bl.a. beregnet til undervisningsdifferentiering

2.2 **At skolerne har særligt fokus på de 25 % fagligt svageste elever, især i forhold til læsning**

Andelen af elever, som ikke uden særlige tiltag vil kunne følge undervisningen læsemæssigt på næste trin: 20,5 % (17,0 %)	X
Andelen på 2. klasse: 18,7 % (16,4 %)	
Andelen på 4. klasse: 22,0 % (18,2 %)	
Andelen på 6. klasse: 21,8 % (18,9 %)	
Andelen på 8. klasse: 20,5 % (14,3 %)	
Andelen af ovennævnte elever med læseproblemer, som skolerne har iværksat tiltag overfor	89,6 % (85,6 %)

Kommentarer

Skolernes øgede fokus på læsning ser ud til at have god effekt. Det er dog bekymrende, at skolerne vurderer, at flere elever ikke kan følge undervisningen uden særlige tiltag. Det kan skyldes en større opmærksomhed på elevgruppen og større fagligt fokus på læsning i det hele taget, ligesom ønsket om mere inklusion betyder, at der i flere tilfælde vil skulle iværksættes særlige tiltag. Men det er ikke fuldt tilfredsstillende, at der ikke følges op på alle disse elever, men kun på 89,6 % (en lille stigning i forhold til sidste års 85,6 %).

PISA København 2007 viser, at der i perioden 2004 til 2007 er sket et fald i procentdelen af niendeklasseelever, som ikke har tilstrækkelige funktionelle læsefærdigheder (nemlig fra 30 % til 26 %).

Vurdering

Selv om der er god fremgang fra 2007 mht. elever med læsevanskeligheder, der følges op på, er resultatet først fuldt tilfredsstillende, når opfølgingsprocenten er 100. Netop dette forhold havde højeste prioritet i den politiske behandling af PISA-København.

Igangværende og planlagte tiltag

Alle afvigelser fra 100 % vil der blive fulgt op på i Resultatsamtalerne september/oktober 2008. På det overordnede niveau betyder vedtagelsen af en læsepolitik for København, at der iværksættes en række tiltag, som vil støtte bestræbelserne for at nedbringe antal elever med læseproblemer.

Gennemsnitlig score (0 – 100 %) på forældres tilfredshed med kvaliteten af den hjælp, der udbydes i skolernes **lektiehjælpsordning** er (grad af målopnåelse)

48,5 %

Gennemsnitlig score (0 – 100 %) på forældrenes tilfredshed med **informationen** om skolens lektiehjælpsordning er (grad af målopnåelse)

38,0 %

Kommentarer

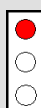
71 % af respondenterne har svaret *ved ikke* på første spørgsmål, og 35 % har svaret *ved ikke* på andet spørgsmål.

Den høje frekvens af *ved ikke*-svar hænger sammen med, at 70 % oplyser, at deres børn slet ikke benytter skolens lektiehjælpsordning

Tilfredshed med kvalitet og information

32 % af dem med en mening herom er i høj grad eller i meget høj grad tilfreds med kvaliteten af skolens lektiehjælpsordning. 21 % er i høj grad eller i meget høj grad tilfreds med skolens informationer om ordningen; 25 % af dem med en mening herom, at de slet ikke er tilfredse.

I en undersøgelse foretaget af Anvendt Kommunal Forskning (AKF) i foråret 2008, erklærer 92 % af skolelederne sig i høj grad eller i nogen grad enig i, at de fleste forældre på skolen har kendskab til lektiehjælpsordningen.

Vurdering

Det er ikke tilfredsstillende, at forældrene vurderer informationen så lavt. Det er med så mange "ved ikke"-svar vanskeligt at vurdere forældrenes oplevelse af kvaliteten af ordningen.

Det er bemærkelsesværdigt, at der er så stor uoverensstemmelse mellem skoleledelsernes fornemmelse af informationsniveauet og forældrenes udsagn om samme forhold.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen vil gøre skolerne opmærksomme på forholdet og sikre, at skolernes øger deres information om lektiehjælpsordningen.

2.3 *At skolerne sikrer, at alle børns skolegang gennemføres så tæt på normaliteten som muligt men med vidtgående hensyn til den enkelte elevs styrker og svagheder*

Andelen af elever i almenskolernes 9. klasse under ét, som **går op til de afsluttende prøver** -

99,5 % (98,7 %)

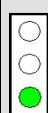
Andelen af elever i specialskolernes/specialklasserækkernes 9. klasse under ét, som **er fritaget for 50-90 % af disciplinerne ved de afsluttende prøver** 19 %

Andelen af elever i specialskolernes/specialklasserækkernes 9. klasse under ét, som **er fritaget for mere end 90 % af disciplinerne ved de afsluttende prøver** 67 %

Kommentarer

Almenskoler

Procenten (99,5) er fra foråret 2008, hvor elever som året før kun med særlig dispensation og med forældrenes godkendelse kan fritages fra dele af de afsluttende prøver

Vurdering

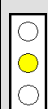
Det skønnes vanskeligt at komme højere op end 99,5 %. En mindre del af eleverne kan i 9. klasse være i udkanten af det almindelige system, ligesom en del af eleverne i modtagelsesklasser kan have været så kort tid i landet, at det ikke giver mening for dem at gå op til prøverne.

Igangværende og planlagte tiltag

Ingen.

Specialskoler og specialklasserækker

Tallene vedrører foråret 2008, hvor elever som året før kun med særlig dispensation og med forældrenes godkendelse kan fritages fra dele af de afsluttende prøver. Specialskolernes vilkår for overhovedet at rumme elever, som kan gå op i et antal af den afsluttende prøves discipliner, er meget forskellige, så derfor kan et middeltal ikke give noget anvendeligt billede af situationen.

Vurdering

Igangværende og planlagte tiltag

I alt har 365 elever på samtlige skoler under ét modtaget specialundervisning *uden* tæt indholdsmæssig sammenhæng med undervisningen.

Andelen af *samtlig*e elevlektioner på skolerne under ét, hvor **undervisningen sker på egen skole** (i modsætning til at eleverne får specialundervisning fx i familieklasser eller er i særpraktik)

99,9 %
(99,7 %)

Det er kun 0,1 % af elevlektionerne, som pga. specialundervisning sker uden for klassen, og i vid udstrækning sker specialundervisning uden for klassen i dennes umiddelbare nærhed og integreret med klassens undervisning.

I alt har 62 elever modtaget specialundervisning **uden for skolen**

(hospitalsundervisning, hjemmeundervisning hvor eleven ikke er udmeldt, o.l.)

Ca. 10.000 af elevlektionerne finder sted uden for skolen. De 62 elever er i gennemsnit undervist 169 lektioner uden for skolen.

Kommentarer

Det er et lovkrav, at specialundervisning på alment skolen skal ske i selve klassen eller i dennes umiddelbare nærhed og integreret med klassens undervisning. 365 elever – godt én procent – har i en vis udstrækning modtaget specialundervisning på skolen uden dette krav er opfyldt. Disse 365 elever har i gennemsnit fået cirka 10 % af deres undervisning i en sådan ramme svarende til, at 0,1 % af lektionerne har fundet sted på denne måde.

Vurdering

Det er ikke foruroligende, at 0,1 % af lektionerne ikke følger retningslinjerne for specialundervisning på alment skoler. Afvigelse kan skyldes, at de fysiske rammer ikke tillader holdundervisning i umiddelbar tilknytning til klassen, og i de tilfælde er det vigtigt, at skolerne er opmærksomme på kreative løsningsmuligheder. Forholdet kan imidlertid også skyldes, at koordineringen mellem klassens lærere og specialundervisningen ikke er god nok.

Igangværende og planlagte tiltag

Distriktsforvaltningen tager kontakt til netværket for funktionslærerne for specialundervisning for at undersøge, om der kan gøres noget for at bringe procenten yderligere ned.

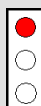
2.4 **At skolerne iværksætter initiativer, der som en del af det daglige arbejde retter sig mod de ressourcer stærke børn i folkeskolen**

43 % (44 %) af de forældre, der i en eller anden udstrækning overvejer at flytte deres børn til andre skoler, angiver som en af deres begrundelser, at **skolens faglige niveau** er for lavt. 36 % af respondenterne har i høj grad eller i nogen grad overvejet en flytning.

Blandt de respondenter, der har valgt ikke at indskrive deres barn i distriktsskolen, svarer 27 %, at det skyldes forventningen om et lavt fagligt niveau.

Kommentarer

Tallene baserer sig på den københavnske spørgeskemaundersøgelsen KL-Kompasset, som er gennemført i foråret 2008.

Vurdering

Der er tale om et utilfredsstillende resultat. Uanset om de pågældende forældres overvejelser fører til udmelding, eller om forældrenes vurdering korresponderer med oplevelsen på skolerne, kalder tallet på en forstærket indsats.

Igangværende og planlagte tiltag

Som led i Faglighed for Alle er der planlagt generelle faglige tiltag for alle elever, som vil bidrage til at styrke det faglige niveau. Desuden er der forskellige initiativer, fx fagolympiader, som skal sikre passende faglige udfordringer også til de fagligt stærke elever. De kommende profilskoler forventes at betyde, at flere forældre, der måske overvejer privatskoler, i stedet vælger den lokale folkeskole.

Integration

Københavns Kommunes folkeskoler

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 3 er:

3. Kvalitet betyder, at elever og forældre mødes i skolen på tværs af etniske og sociale grupperinger og dermed styrker fundamentet for et samfund med stærk sammenhængskraft og høj tillid mellem borgerne

Kvalitetsbeskrivelse 3 styrkes ved ...

3.1 ☞ At der opnås en mere ligelig fordeling af ét- og tosprogede elever

De skoler der deltager i Københavnermodellen for integration, og som har en høj tosprogsprocent, skal have sænket denne procent så den svarer til distriktets tosprogsprocent.

De skoler der deltager i Københavnermodellen for integration, og som har en lav tosprogsprocent, skal have hævet denne procent til et måltal gældende for den enkelte skole. Tallet må ikke overstige det kommunale tosprogs gennemsnit på 32,4 %.

Nedenstående tabeller viser udviklingen i tosprogsprocent på de relevante skoler.

Skoler, hvor tosprogsprocenten skal stige

Skolenavn	Skolens samlede tosprogsprocent 2004	Skolens samlede tosprogsprocent 2008
Brønshøj Skole	5,8	16
Hanssted Skole	5,2	8,6
Holbergskolen	11	17,9
Husum Skole	9,2	24,7
Hyltebjerg Skole	6,6	11,8
Korsager Skole	13,1	34,2
Rødkilde Skole	7,1	15,4
Sortedamskolen	8,5	11,2
Vibenshus Skole	9,7	16,9
Øster Farimagsgades Skole	3,8	9,4

Tallene i denne tabel refererer alene til tosprogede elever fra ikke-eøslande og er derfor ikke sammenlignelige med tallene fra kvalitetsrapporten 2007.

Skoler, hvor tosprogsprocenten skal falde

Skolenavn	Tosprogsprocent indskrivning 2006	Tosprogsprocent indskrivning 2007	Tosprogsprocent indskrivning 2008	Måltal (Distriktets tosprogsgennem snit)
Amager Fælled Skole	70	60	62	30,6
Bispebjerg Skole	88	83	85	40,6
Blågårdskolen	72	72	78	55,0
Dyvekeskolen	54	56	65	30,6
Grundtvigskolen	73	66	74	40,6
Hellig Kors Skole	75	54	65	55,0
Rådmandsgades Skole	75	72	73	55,0
Sønderbro Skole	55	68	70	30,6
Østrigsgades Skole	47	28	33	30,6
Ålholm Skole	58	44	46	27,6

Overskrifterne Tosprogsprocent ved indskrivning 2006 og 2007 dækker over tal, der er korrigeret for efterfølgende ændringer i tosprogsprocenten i de aktuelle klasser.

Grøn markering viser, hvor tosprogsprocenten er faldet mindst tre procentpoint i forhold til foregående år. Gul markering i 2008 viser, hvor dette ikke er tilfældet, men hvor der dog i forhold til 2006 er sket et fald på mindst tre procentpoint. Rød markering viser, at tosprogsprocenten .

Kommentarer

Gennemsnittet for andel tosprogede elever på de københavnske folkeskoler er 32,4 %. Målet for de skoler i Københavnermodellen, der ligger *over* dette gennemsnit, er, at gennemsnittet skal falde, så det nærmer sig distriktets gennemsnit. Målet for de skoler i Københavnermodellen, der ligger *under* dette gennemsnit, er, at gennemsnittet skal stige, så det nærmer sig det kommunale gennemsnit. Skoler med mange tosprogede elever skal således indskrive flere etsprogede elever, og skoler med få tosprogede elever skal indskrive flere tosprogede elever.

Indskrivningen af tosprogede elever på skoler med mange etsprogede

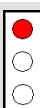
Vurdering

Stigningen i tallene for skoler med lav tosprogsprocent må siges at være særdeles tilfredsstillende. En opgørelse i januar 2008 viste at disse skoler nu har 600 flere tosprogede elever end i 2004, hvor Københavnermodellen blev vedtaget. Udviklingen for Korsager og Husum Skoler er blevet forceret som følge af et stort antal elevsøgninger fra den nedlagte Voldparken Skole.

Igangværende og planlagte tiltag

Københavnermodellen fortsætter i henhold til politisk vedtagelse med justeringer i forhold til de foreslåede strukturændringer på skoleområdet. Elevtalsprognosen for Østerbro og Indre By viser en stigende søgefrequens fra skolens eget grunddistrikt og dermed vigende mulighed for at reservere pladser til tosprogede skolestartere. Forventningerne til en positiv elevfordeling på Østerbro og Indre By må derfor nedjusteres. Tosprogsprocenten på Husum og Korsager skoler følges nøje og forventes at stabilisere sig som følge af omlægning af skoledistrikter.

Indskrivningen af etsprogede elever på skoler med mange tosprogede

Vurdering

Det har vist sig meget vanskeligt at få flere etsprogede elever på de skoler der har mange tosprogede elever. Kun få skoler oplever en fremgang, de fleste skoler oplevet enten ingen fremgang eller decideret tilbagegang.

Igangværende og planlagte tiltag

Københavnmodellen justeres i forhold til fordelingsbestræbelserne på Nørrebro med indskrivningen nov. 2008, således at der inddrages flere skoler som skal modtage tosprogede elever. Ved samme indskrivning starter flytning af tosprogede elever på Amager med henblik en mere positiv elevfordeling. Udfordringer er bl.a. at få etniske danske forældre til at vælge skolen, hvilket gøres gennem styrkelse og synliggørelse af kvalitetsløftet på den enkelte skole. Forvaltningen og Brug Folkeskolen samarbejder i dette regi.

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 4 er:

4. Kvalitet betyder, at etnicitet ikke er en selvstændig faktor for et barns præstationsniveau

En overordnet indikation for denne kvalitet kommer til udtryk i forskellen mellem de tosprogede elevers resultater ved folkeskolens afsluttende prøver og de etsprogede elevers resultater – korrigeret for elevernes socioøkonomiske baggrund.

De tosprogede elevers gennemsnitskarakter i de bundne prøvfag – korrigeret for elevernes socioøkonomiske baggrund – udgør i forhold til de etsprogede elevers gennemsnitskarakter på kommunens folkeskoler under ét -----

95,9 % (97,1 %)
f

Gennemsnittet for de etsprogede er 7,99 (7,97) og for de tosprogede 7,66 (7,74)

Det tilsvarende korrigerede tal for faget skriftlig dansk er 91,4 % og for mundtlig dansk er 95,4 % (96,4 % for begge danskprøver 2007), for matematik færdighed 96,1 % og for matematik problem 93,2 (94,6 % for begge matematikprøver 2007), for engelsk 100,9 % (103,7 %) og for fysik/kemi 99,1 % (102,5 %).

Kommentarer

Målet er, at præstationsgabets mellem et- og tosprogede elever skal halveres på 4 år (2010) og lukkes på otte år (2014). Ovenstående tal udgør anden måling af præstationsgabets og baserer sig på prøvekaraktererne i 2007. I 2006 udgjorde de tosprogede elevers gennemsnit 97,1 % af de etsprogede elevers gennemsnit. Derfor er målet, at de tosprogede elevers gennemsnit i 2010 er hævet til 98,6 % og i 2014 til 100 % af de etsprogede elevers gennemsnit.

Baggrunden for beregningerne fremgår af det tekniske bilag til rapporten. Det skal bemærkes, at ændringerne fra 2006 til 2007 ikke er signifikante. I øvrigt henvises til Integrationsbarometeret på <http://www3.kk.dk/integrationsbarometer.aspx>

Præstationsgabets i dansk, matematik og fysik/kemi

Det svage resultat i matematik er formentlig til dels forbundet med vanskelighederne i dansk/læsning – store dele af matematikken består i at gøre sprogligt formulerede problemstillinger til matematik. Der er formentlig af samme årsag en svag underpræstation i fysik/kemi.

	Vurdering Resultatet er ikke tilfredsstillende, fordi der ikke er sket en udvikling hen mod lukning af præstationsgab
	Igangværende og planlagte tiltag Den samlede indsats i Faglighed for Alle, der er implementeret på skolerne fra august 2007, samt den generelle indsats på tosprogsområdet skal resultere i, at også præstationsgab i dansk, matematik og fysik/kemi lukkes.
Præstationsgab i engelsk Som det ses, scorer tosprogede bedre end etsprogede i engelsk.	
	Vurdering Forvaltningen vurderer, at resultatet er tilfredsstillende.
	Igangværende og planlagte tiltag Forvaltningen iværksætter ingen tiltag for at lukke det "omvendte" præstationsgab.

Kvalitetsbeskrivelse 4 styrkes ved ...

4.1 **At forvaltningen og skolerne sikrer, at undervisningen af de tosprogede elever varetages af kvalificerede lærere og ud fra principper for undervisning i dansk som andetsprog**

Andelen af lærere i sprogcenteret og modtagelsesklasser på skolen, som har linjefag i dansk som andetsprog eller 240-timers grundlæggende efteruddannelse i "Undervisning af tosprogede elever" ----- **87,8 %**

Tallet angiver, i hvilken udstrækning skolerne har sørget for, at det er kvalificeret personale, som forestår undervisningen i sprogcenter og modtagelsesklasser. (80,5 %)

Andelen af lærere, som har linjefag i dansk som andetsprog eller 240-timers grundlæggende efteruddannelse i "Undervisning af tosprogede elever" (i procent af det vurderede behov) -- **88,3 %**
(80,0 %)

Vedrørende efteruddannelse i dansk som andetsprog: Se under Styrket faglighed

Andel af skoler, der har udarbejdet principper for dansk som andetsprog **75,3 %**
(50,0 %)

Der er 12 lærere på skolerne, der har pd i dansk som andetsprog.

Der er 62 lærere på skolerne, der har linjefag i dansk som andetsprog.

Kommentarer

Vedr. placering af lærerne

Som det fremgår, udnytter skolerne gennemsnitligt de uddannede lærere i høj grad til at varetage dansk som andetsprogsundervisningen.

Efteruddannelse af lærerne

For kommentar angående efteruddannelse, se under dansk som andetsprog i Styrket faglighed.

Principper for undervisningen i dansk som andetsprog

Det er ikke et krav, at skolen udarbejder principper for undervisningen i dansk som andetsprog, men i bekendtgørelsen om kvalitetsrapporten forlanges det, at dette tal oplyses. Der findes bindende kommunale rammer for, at dansk som andetsprogsundervisningen skal organiseres i sprogcenterregi. Sprogcenterets virke er beskrevet i den kommende sprogcentervejledning.

	<p>Vurdering Forvaltningen vurderer, at resultatet generelt er tilfredsstillende.</p> <p>Igangværende og planlagte tiltag Forvaltningen har gjort de få skoler, som ikke havde udnyttet deres uddannede lærere til at varetage dansk som andetsprogsundervisningen, opmærksom på det hensigtsmæssige i at udnytte kompetencerne. Det er gjort i forbindelse med opfølgningen på forvaltningens opgørelse over lærere, som har linjefag i dansk som andetsprog eller 240-timers kurset for skoleåret 2007/08 og ved tildelingen af nye kursuspladser på 240-timers kurset for skoleåret 2008/09. Skolen får således ikke tildelt flere efteruddannelsesressourcer på området, hvis der er uddannet et tilstrækkeligt antal lærere til at dække behovet for dansk som andetsprogsundervisning på skolen, selvom de uddannede lærere eventuelt ikke varetager denne undervisning.</p>
---	--

4.2 **At skolerne sikrer, at alle tosprogede elever modtager undervisning i dansk som andetsprog i forhold til deres behov**

Som grundlag for screening af elevernes behov for undervisning i dansk som andetsprog anvender skolerne under ét følgende materialer:

Andel skoler, der anvender forskelligt screeningsmetoder (angivet i procent)	Anvende s slet ikke	Anvende s i mindre grad	Anvende s i nogen grad	Anvende s i høj grad
screeningsmateriale udarbejdet af forvaltningen	12	19	29	40
screeningsmateriale udarbejdet af undervisningsmin.	37	26	28	9
skolens eget henvisningsskema	32	46	14	7
skolelederens vurdering	4	9	9	78
samtale mellem klasselærer og sprogcenterlærer	35	21	10	34
vurdering fra pædagoger i sprogstimuleringsgrupper og pædagoger i børnehaverne	46	38	12	4
børnehaveklasselederens vurdering	6	12	22	60
andre procedurer eller sprogvurderingsmaterialer.	13	46	27	14

Andelen af de tosprogede elever, som på den baggrund vurderes at have **behov for undervisning i dansk som andetsprog** **53,5 %**
(50,2 %)

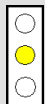
Andelen af tosprogede elever med behov for dansk som andetsprog, **som har modtaget undervisning heri** **84,5 %**
(87,7 %)

Grad af forældres tilfredshed med **kvalitet af og muligheden for sproglige og faglige støtte til tosprogede** (0-100 %) **56,9 %**
(62,2 %)

Kommentarer

Gennemførte screeninger

55 % af skolerne bruger i høj grad og 38 % bruger i nogen grad en systematisk procedure i form af et screeningsmateriale, sprogvurderingsmateriale eller et henvisningsskema til at vurdere, hvilke elever der skal modtage dansk som andetsprogs undervisning.

Vurdering

Dette resultat må siges ikke at være tilfredsstillende, idet det er ønskværdigt at flere skoler i høj grad benytter sig af en systematisk procedure. Det er tilfredsstillende, at hovedparten af skolerne i høj grad inddrager vurderinger fra relevante fagpersoner.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen vil i sit samarbejde med skoleledelserne og sprogcenterfunktionslærerne gøre opmærksom på og vejlede om behovet for systematiske screeningsprocedurer

Undervisning i dansk som andetsprog

Ifølge folkeskoleloven samt bekendtgørelse nr. 31 af 20.1.2006 skal de elever, som har behov for basis- eller supplerende undervisning i dansk som andetsprog, henvises til denne undervisning.

Vurdering

Det er ikke tilfredsstillende, at 17,6 % af de tosprogede elever ikke har modtaget den undervisning, de har behov for. Det er en stigning på 5,3 procentpoint i forhold til 2007.

Igangværende og planlagte tiltag

Der vil blive fulgt op på dette forhold i Resultatsamtalen 2008.

Forældretilfredshed med skolens sproglige støtte

Spørgsmålene om kvaliteten af og muligheden for sproglig og faglig støtte til tosprogede børn er blevet stillet i forbindelse med KL-kompasset. Der er 212 tosprogede forældre, som har bevaret spørgsmålene. Dette må siges at være en relativ lille gruppe respondenter.

Vurdering

Det er ikke tilfredsstillende at kun 56,9 procent af forældrene er tilfredse med kvaliteten af og muligheden for faglig støtte til tosprogede børn. Men det er usikkert, om den manglende tilfredshed skyldes en manglende information om skolernes indsats eller om den dækker over en reel manglende tilfredshed med kvaliteten af og muligheden for sproglig og faglig støtte til tosprogede børn.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen vil i sit samarbejde med skoleledelserne og sprogcenterfunktionslærerne gøre opmærksom på vigtigheden af at informere de tosprogede forældre om skolernes tiltag og omfanget af tiltagene i forhold til de tosprogede elever..

Tryghed, trivsel, livsglæde og demokratisk dannelse

Københavns Kommunes folkeskoler

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 5-7 er:

5. Kvalitet betyder, at elevernes skolegang er præget af tryghed og velvære, glæde ved at lære under tilpassede udfordringer samt følelse af

meningsfuldhed

6. Kvalitet betyder, at eleverne respekteres som selvstændige individer med egne rettigheder

7. Kvalitet betyder, at eleverne har udviklet deres mulighed for selv at tage vare på deres tryghed og velvære, glæde ved at lære, herunder deres lyst til at opsoge udfordringer og møde omverdenen med åbenhed og nysgerrighed

Kvalitetsbeskrivelserne 5, 6 og 7 styrkes ved ...

5.1 **At skolerne i alle forhold selv praktiserer demokratiske værdier og demonstrerer demokratiske holdninger**

Gennemsnitlig score (0-100 %) på elevernes oplevelse af medbestemmelse i klassen ud fra otte spørgsmål til eleverne (grad af målopnåelse)	48,2 %
Gennemsnitlig score (0-100 %) på elevernes oplevelse af medbestemmelse gennem elevrådet ud fra fem spørgsmål til eleverne (grad af målopnåelse)	47,1 %
Gennemsnitlig score (0-100 %) på medbestemmelse ud fra ét spørgsmål til forældrene	61,7 % (61,2 %)

De konkrete spørgsmål og deres scorer fremgår af den tekniske rapport.

Kommentarer

Forældrenes opfattelse af elevernes indflydelse er væsentlig mere positiv end de samlede elevbesvarelser.

Eleverne oplever selv ifølge Københavnerbarometer 2008 at have mest medbestemmelse, når de drøfter ting i klassen, eller når de kan tale om tingene med deres klasselærer. Eleverne oplever mindre medbestemmelse via elevrådet, mens kun hver 10. elev peger på skolelederen som den bedste vej til medbestemmelse.

Medbestemmelsen opleves altså størst, jo tættere man er på klassen. Dette underbygges også af elevernes svar på spørgsmålet om, hvorvidt de har været med til at bestemme klassens spilleregler. Her svarer 3 ud af 4 elever ja.

Eleverne oplever, at de har mest indflydelse på forhold, der vedrører de personlige og sociale relationer (som fx hvordan de skal opføre sig over for hinanden og hvordan de skal sidde i klassen). På de mere organisatoriske og strukturelle forhold (som fx undervisningens indhold og omfanget af hjemmearbejde) er der færre elever, der oplever tilstrækkelig indflydelse.

Vurdering

Oplevelsen af medbestemmelse er samlet set ikke tilfredsstillende, fordi for få elever oplever reel medbestemmelse i skolen.

Igangværende og planlagte tiltag

Arbejdet med at tydeliggøre, hvad eleverne kan eller skal have indflydelse på i klassen og på skolen, skal fortsættes. Aktiviteterne i forbindelse med projekt klasseledelse vil fremme denne tydelighed. Forvaltningen har indgået et samarbejde med Ungdomsbyen og udbyder kurser om medborgerskab til alle elevråd og til klasser på 6. – 10. klassetrin. Kurserne handler om medbestemmelse og medansvar på skolen, men sætter også fokus på demokrati på samfundsplan. Desuden har forvaltningen støttet oprettelsen af et fælles elevråd i København, for at styrke elevrådsarbejdet på skolerne. Slutteligt styrker de mæglingssmøder, der holdes på de 32 skoler, der er med i projekt skolemægling, elevernes medindflydelse i problemløsningen.

5.2 *At konflikter og uoverensstemmelser mellem elever håndteres på en hensigtsmæssig måde, og at eleverne selv kan håndtere dem og få hjælp efter behov*

Gennemsnitlig score (0-100 %) på **konflikthåndtering** ud fra to spørgsmål til **eleverne** (grad af målopnåelse) **58,8 %**

Gennemsnitlig score (0-100 %) på **konflikthåndtering** ud fra ét spørgsmål til **forældrene** **68,4 %**
(66,3 %)

De konkrete spørgsmål og deres scorer fremgår af det tekniske bilag.

Kommentarer

70 % svarer i Københavnerbarometeret i den positive halvdel af skalaen på det ene spørgsmål om, hvor tit det ender på en god måde, når der er nogen i klassen, som har været uvenner. 12 % svarer *ved ikke*. 5 % svarer, at det aldrig ender på en god måde, når nogen i klassen har været uvenner.

Vurdering

Det er opmærksomhedskrævende, at kun 70 % generelt oplever, at det ender på en god måde, når nogen har været uvenner.

Igangværende og planlagte tiltag

Projekt skolemægling og konflikthåndtering under Faglighed for Alle øger elever og læreres kompetence til at håndtere konflikter

5.3 *At skolerne sikrer alle elever en skolegang, som eleverne oplever som tryk, og hvor de ikke bliver udsat for vold eller mobning, og at skolen arbejder på at fastholde forældre på deres opdragelsesansvar*

Gennemsnitlig score (0-100 %) på elevernes oplevelse af **grundlæggende tryghed og trivsel** ud fra seks spørgsmål til **eleverne** (grad af målopnåelse) **78,6 %**

Andel elever der **ikke** er blevet mobbet inden for de sidste to måneder **84,4 %**

Andel elever der **ikke** har deltaget i mobning af andre inden for de sidste to måneder **87,6 %**

Gennemsnitlig score (0-100 %) på **grundlæggende tryghed** og trivsel ud fra to spørgsmål til **forældrene** **65,2 %**
(61,2 %)

De konkrete spørgsmål og deres scorer fremgår af den tekniske rapport.

Kommentarer

Tryghed

Den gennemsnitlige målopnåelse på grundlæggende tryghed kan ikke direkte sammenlignes med 2007, da der spørges på forskellig måde til lidt forskellige forhold. Men ser man alene på, hvor trygge eleverne føler sig i skolen, er målopnåelsen faldet fra 82 % i 2007 til 78 % i 2008.

Et af de seks spørgsmål, der anvendes i udregningen af målopnåelse af grundlæggende tryghed og trivsel, handler om oplevelse af tryghed i skolen. Her viser Københavnerbarometeret, at 88 % af eleverne svarer i den positive halvdel, hvad angår oplevelsen af tryghed i skolen, og kun 2 % angiver, at de er meget utrygge. Dette resultat er stort set identisk med resultatet fra sidste år, men klart bedre end en tilsvarende undersøgelse fra den danske gren af *Health Behaviour in School-aged Children* (HBSC) fra 2002, hvor kun 59-67 % af eleverne svarer positivt.

Vurdering

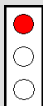
Forvaltningen anser de opnåede resultater omkring generel tryghed for tilfredsstillende. 100 % tryghed er ikke opnåeligt.

Igangværende og planlagte tiltag

Alle skoler er pålagt at udarbejde antimobningspolitikker. Adfærd/kontakt/trivselsvejledere og konfliktmæglere øger elevernes oplevelse af, at der er hjælp at få, hvis man ikke føler sig tryk.

Mobning

Som det fremgår af ovenstående, er 84,4 % af eleverne ikke blevet mobbet inden for de sidste to måneder. Det betyder så til gengæld, at i alt 16 % af eleverne angiver – som sidste år - at de er blevet mobbet inden for de sidste to måneder. Dette tal er højere end den landsdækkende undersøgelse (HBSC) men lavere end en anden landsdækkende undersøgelse fra Dansk Center for Undervisningsmiljø (DCUM). Der er 2,5 %, der svarer, at de bliver mobbet hver dag, og 2,5 % der svarer, at de bliver mobbet hver uge. Dette er ikke acceptabelt.

Vurdering

På trods af at Københavns resultater svarer til resten af landet, er de ikke tilfredsstillende.

Igangværende og planlagte tiltag

Med de initiativer, som er igangsat i Faglighed for Alle med konflikthåndtering og klasseledelse, forventes en nedbringelse af antallet af børn, der oplever mobning. Forvaltningen vil opfordre til, at skolerne stadig har fokus på mobning og bruger og efterlever den formulerede anti-mobbepolitik

5.4 **At lærerne praktiserer god klasseledelse, som sikrer arbejdsro og skaber rum for læring og fordybelse**

Gennemsnitlig score (0-100 %) på elevernes oplevelse af god **klasseledelse og rum for læring** ud fra fem spørgsmål til **eleverne** (grad af målopnåelse) ----- **53,7 %**
(52,7 %)

Gennemsnitlig score (0-100 %) på **klasseledelse og rum for læring** ud fra ét spørgsmål til **forældrene** ----- **66,7 %**

Spørgsmålene vedrører stemningen i klassen samt arbejdsro og mulighed for at koncentrere sig. (66,3 %)

Kommentarer

Forældrenes besvarelser er på dette område mere positive end elevernes. Tallene er næsten uændrede fra sidste år og svarer til de landsdækkende resultater

Blandt besvarelser af de fem spørgsmål, der udgør målopnåelsen, kan man hæfte sig ved, at 70 % af eleverne svarer i den positive halvdel af skalaen, hvad angår stemningen i klassen i timerne. Det er en lille forbedring i forhold til sidste år. På spørgsmålet om, hvor pænt man taler til hinanden i klassen, svarer stort set lige mange i henholdsvis den positive og negative halvdel af skalaen.

DPU's følgeforskning på baggrund af PISA-København har set på, hvad der karakteriserer skoler, som har bedre resultater end forventeligt. Et gennemgående træk ved disse skoler er klarhed mht. formål og kommunikationsformer samt en konsekvent fastholdelse af disse i undervisningsforløbet.

Vurdering

Resultaterne omkring elevens og forældres oplevelse af klasseledelse er ikke fuldt tilfredsstillende. Der er for stor en del af eleverne, der oplever det svært at koncentrere sig i timerne og som oplever en del uro i timerne. Det lægger plads til forbedring og udvikling, og der er fortsat behov for at styrke lærernes klasseledelse.

Igangværende og planlagte tiltag

Projekt klasseledelse fortsætter i dette skoleår og omfatter nu seks skoler. Både nyansatte og øvrige lærere i hele byen får desuden tilbudt kurser i klasseledelse, og der har været stor efterspørgsel til disse kurser.. Desuden udarbejder forvaltningen et inspirationskatalog til skolerne om klasseledelse.

Forvaltningen agter at sikre vidensdeling og erfaringsudveksling på baggrund af DPU's beskrivelser af højtscorerende skoler. Endvidere har forvaltningen taget initiativ til, at der oprettes et pd-modul i klasseledelse, som tilbydes lærere med praktiklæreruddannelse, således at de med denne uddannelseskombination kan varetage en lokal funktion som undervisningsvejleder.

5.5 **At skolerne giver alle elever udfordringer, der afspejler et højt forventningsniveau men også den enkelte elevs kapacitet**

Gennemsnitlig score (0-100 %) på **elevens faglige udbytte** ud fra tre spørgsmål til **eleverne** (grad af målopnåelse) **67,3 %**
(71,0 %)

Gennemsnitlig score (0-100 %) på **elevens faglige og sociale udbytte** ud fra fire spørgsmål til **forældrene** **66,7 %**

Spørgsmålene vedrører det faglige udbytte, lærernes evne til at engagere, udviklingen af sociale færdigheder og tilpassede forventninger. **(63,4 %)**

Kommentarer

Der er i opgørelsen lagt til grund, at det er optimalt, hvis eleverne modtager opgaver, der er lidt svære, og at eleverne skal gøre sig umage for at følge med i timerne.

Svarene på spørgsmålene om, hvor svære/lette opgaverne er, og hvor megen umage eleverne skal gøre sig, er stort set identiske med sidste år. Det tyder på, at der kan stilles højere forventninger til elevernes indsats og formåen. I afsnittet Styrket faglighed fremgår det desuden, at det faglige niveau er et meget centralt aspekt hos forældrene i deres overvejelser om at beholde barnet i den nuværende skole eller skifte til en anden.

	Vurdering Oplevelsen af fagligt udbytte og forventningsniveau er ikke helt tilfredsstillende. Ambitionsniveauet kan godt hæves noget.
	Igangværende og planlagte tiltag Det er forvaltningens vurdering, at det generelle fokus på evaluering og på elevpræstationer vil betyde, at eleverne kommer til at opleve større forventninger fra lærerside. Forvaltningen har, som en del af Faglighed for Alle, ansat en konsulent med særlig fokus på de fagligt stærke elever. Der er gennemført forskellige aktiviteter, fx fagolympiader, som skal sikre passende faglige udfordringer også til de fagligt stærke elever. De kommende profilskoler forventes at betyde, at flere elever og forældre oplever spændende faglige udfordringer.

5.6 ***At skolerne skaber meningsfulde læringsammenhænge, som overskrider det enkelte individ og som forholder sig til en forpligtende horisont af idealer, fortællinger og fællesskaber***

Gennemsnitlig score (0-100 %) på elevernes oplevelse af **meningsfuldhed og læreropmærksomhed** ud fra tre spørgsmål til **eleverne** (grad af målopnåelse) **63,0 %**
(65,7 %)

Spørgsmålene vedrører oplevet meningsfuldhed og læreropmærksomhed på den enkelte elevs indsats.

Kommentarer

I forhold til den overordnede målsætning om meningsfulde læringsammenhænge m.v. har forvaltningen kun data på nogle delelementer heraf, men disse aspekter er vigtige elementer for elevernes motivation og nysgerrighed.

I et af de tre spørgsmål, der ligger til grund for målopnåelsesprocenten, svarer 75 % af eleverne en af de tre positive muligheder i forhold til i hvor høj grad de kan se meningen med det, de laver i timerne. 3 % svarer, at de aldrig kan se meningen med det, de laver i timerne.

Tre fjerdedele af eleverne er glade for at gå i skole, et resultat, der svarer til de landsdækkende.

DPU's følgeforskning på baggrund af PISA-København har set på, hvad der karakteriserer skoler, som har bedre resultater end forventeligt. Et gennemgående træk er, at man på disse skoler er i stand til at fastholde fokus på undervisningens faglige indhold, selv om opmærksomheden undertiden må rettes mod fx sociale aspekter. Det betyder således, at det er vigtigt, at den enkelte lærer holder undervisningens faglige spor og er tydelig omkring helheden og de enkelte aktiviteterets formål.

	Vurdering Det er helt afgørende for elevernes udbytte af skolegangen, at de kan se meningen med det, som sker i undervisningen. Det kan 75 % som regel. På den anden side er det ikke tilfredsstillende, at sammenlagt 8 % svarer i den negative tredjedel af skalaen, og altså undertiden ikke rigtigt kan se meningen med det de laver i timen.
---	---

Igangværende og planlagte tiltag

Igangværende og fortsatte aktiviteter om klasseledelse vurderes at ville øge elevernes oplevelse af meningsfuldhed.

Forvaltningen agter at sikre vidensdeling og erfaringsudveksling på baggrund af DPU's beskrivelser af højtscorerende skoler. Der er tale om højtscorerende skoler dels i gruppen med mange tosprogede, dels i gruppen med gennemsnitlig tosprogsprocent, dels i gruppen med lav tosprogsprocent.

5.7 ***At skolerne anvender, udvikler og kvalificerer undervisningsformer***

De kursiverede tal i parentes er tallene fra Kvalitetsrapport 2007

og evalueringsformer, hvor børn og unge i højere grad indgår i diskussioner, hvor de lytter og respekterer klassekammeraternes meninger og formulerer deres egne meninger

Andel af skoler, der har udarbejdet principper for elevernes inddragelse i tilrettelæggelse af undervisningen -----	27,0 % (22,0 %)
Gennemsnitlig score (0-100 %) på brug af evalueringerformer, som inddrager eleverne ud fra to spørgsmål stillet til skolerne (grad af målopnåelse)	65,4 % (65,4 %)
Gennemsnitlig score (0-100 %) på brug af elevfeedback på undervisningen , ud fra to spørgsmål stillet til skolerne (grad af målopnåelse)	50,7 %
Gennemsnitlig score (0-100 %) på elevmedbestemmelse i forhold til undervisningsformer ud fra tre spørgsmål til eleverne (grad af målopnåelse)	44,5 % (32,0 %)

Kommentarer

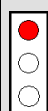
Evalueringerformer der inddrager eleverne

Elevsamtaler, elevkonferencer og portfolio angiver 65 % af skolerne som evalueringerformer, hvor skolens elever inddrages i evalueringerprocessen. Sådanne evalueringerformer er karakteriseret ved, at det er eleven selv, der er i centrum, når udbyttet af undervisningen skal vurderes. Elevernes inddragelse i evalueringeraktiviteter skal medtænkes allerede i planlægningen af undervisningen. I den forbindelse spiller skolernes evalueringervejledere en vigtig rolle – samtidig med at skolerne også kan trække på andre inspirationskilder, eksempelvis Skolestyrelsens nye evalueringerportal, som har flere eksempler på elevinddragelse i evaluering.

DPU's pilotprojekt til følgeforskning på baggrund af PISA-København har blandt andet set på elevinddragelse. Det beskrives her som en fordel, at man praktiserer en vekslen mellem et åbenlyst lærervalgt, fagligt relateret indhold og en direkte og eksplicit elevinddragelse, hvor elevernes bidrag tages alvorligt. Disse resultater bekræftes af DPU's undersøgelse af fælles træk ved højtscorende skoler (baseret på PISA 2004).

Elev-feedback på undervisningen

De 50,4 % dækker over to meget forskellige delværdier. Der er således 63 % målopfyldelse i forhold til brug af mundtlig feed-back, mens der kun er 39 % målopfyldelse på skriftlig feed-back. Det er forvaltningens vurdering, at hvis ikke skriftlig feed-back anvendes, risikerer man, at for få elever kommer til orde.

Vurdering

Det er tilfredsstillende, at de 32 % målopfyldelse fra 2007 på spørgsmålet om elevmedbestemmelse på undervisningerformer er steget til 44,5 % i 2008, men procenten er naturligvis stadig ikke høj nok. Målopfyldelsen på elev-feedback på undervisningen er ikke høj nok.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen vil opfordre skolerne til i højere grad at anvende evalueringerformer, som inddrager eleverne. Samtidig agter forvaltningen at sikre vidensdeling på baggrund af DPU's beskrivelser i det omtalte pilotprojekt.

Sunde børn

Københavns Kommunes folkeskoler

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 8 er:

8. Kvalitet betyder, at eleverne bevæger sig så meget som muligt i skolen og generelt får tilstrækkelig motion

Kvalitetsbeskrivelse 8 styrkes ved ...

8.1 *At forvaltningen har iværksat nødvendig efteruddannelse i forhold til idræts- og svømmelærere, og at skolen prioriterer, at lærere, der underviser i idræt, er fagligt kvalificerede*

Andelen af timer i **idræt** på skolerne under ét, som varetages af lærere, der har **linjefag, eller tilsvarende faglig uddannelse**

74,6 %

Andelen med **lignende kvalifikationer** ----- **22,1 %**

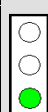
I dette fag dækkes 97,9 % af timerne af uddannede lærere

(I alt 84,5 % i 2007)

Skolerne har i alt tilmeldt 21 lærere til **linjefagsuddannelse i idræt** (med centralt tilskud).

Kommentarer

Mange uddannede idrætslærere stopper tidligt med at undervise i idræt – pga. støjniveau, fagets status, nedslidte fysiske rammer, m.m. På den baggrund kan det overraske, at andelen af linjefagsuddannede, der varetager undervisningen i idræt, er på højde med fag som fysik/kemi og matematik.

Vurdering

Det er tilfredsstillende, at lærerne i idræt er fagligt kvalificerede.

Igangværende og planlagte tiltag

Skoleåret 2008/2009 er sidste år, hvor der udbydes linjefagsuddannelse med central støtte. Der bør fremover udbydes nye kurser, der kan inspirere og motivere idrætslærerne og give dem lyst til at undervise i idræt.

8.2 *At skolen giver gode muligheder for at lege og bevæge sig indendørs og udendørs, at elever faktisk bevæger sig tilstrækkeligt, og at idrætsundervisningen er mangfoldig og inspirerende*

Sunde børn

Gennemsnitlig score (0-100 %) på elevernes oplevelse af deres faktiske fysiske udfoldelser ud fra tre spørgsmål stillet til eleverne (grad af målopnåelse) -----	55,2% (53,5%)
Spørgsmålene vedrører omfanget af bevægelse i alt og specifikt uden for idrætstimerne samt graden af fysisk anstrengelse.	
Gennemsnitlig score (0-100 %) på elevens tilfredshed med idrætsundervisningen ud fra tre spørgsmål stillet til eleverne (grad af målopnåelse)	59,7 % (60,5%)
Spørgsmålene vedrører variation og generel tilfredshed.	
Gennemsnitlig score (0-100 %) på muligheder for at lege og bevæge sig ud fra et spørgsmål stillet til forældrene -----	61,6% (61,7%)
Spørgsmålene vedrører, hvilke muligheder og faciliteter der er stillet til rådighed.	

Elevernes faktiske fysiske aktivitet

Der er sket en stigning i antallet af elever, der kommer tæt på målsætningen om, at elever skal bevæge sig og være fysisk aktive i mindst 60 minutter på en skoledag. 27 % af eleverne svarer, at de rører sig mere end 60 minutter og 40 % mellem 30 og 60 minutter.

Elevernes tilfredshed med idrætsundervisningen

Eleverne er generelt tilfredse med kvaliteten af idrætsundervisningen. De synes, at den er alsidig, og at de får mulighed for at prøve mange idrætsgrene. Intensiteten i idrætsundervisningen kunne derimod godt være højere, så flere elever oplever, at de må anstrenge sig.

Samtidig oplever forældrene, at eleverne har gode muligheder for at lege og bevæge sig i skolen.

Vurdering

Det er tilfredsstillende, at flere elever er fysisk aktive i skolen og oplever kvalitet i idrætsundervisningen, mens det er mindre tilfredsstillende, at eleverne så sjældent må anstrenge sig.

Igangværende og planlagte tiltag

I Faglighed for Alle er der igangsat flere tiltag som både har til formål at styrke bevægelse og fysisk aktivitet generelt i skolen og kvaliteten af idrætsundervisningen. Desuden vil der som led i arbejdet med en generel sundhedspolitik på skolerne blive udarbejdet et oplæg til idræts- og bevægelsespolitik.

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 9 er:

9. Kvalitet betyder, at eleverne er sunde og har forståelse for og viden om den betydning, som økologi, mad og bevægelse har for deres sundhed

En overordnet indikation for denne kvalitet kommer til udtryk i forældrenes vurdering af skolens indsats for at fremme elevernes sundhed.

Forældrenes tilfredshed med skolens indsats for at fremme sundhed (grad af målopnåelse)	56,9 % (57,7 %)
--	---------------------------

Kvalitetsbeskrivelse 9 styrkes ved ...

- 9.1** **At forvaltningen og skolerne sikrer, at eleverne har mulighed for at få sund mad, frugt og vand i løbet af skoledagen, så de har gode forudsætninger for at lære**

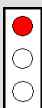

Sunde børn

Andelen af skoler, hvor der er etableret skolebod -----	83,6
Skoleboderne har samlet set en omsætning på 389 kr. pr. elev	% (78,0 %)
Andelen af omsætningen i skoleboderne, der udgør et fuldt, sundt måltid	47,0
	% (46,0
	%)

Kommentarer

De resterende 53 % af salget i skoleboderne (det, som ikke er registreret som fulde, sunde måltider) udgøres af drikkevarer og mindre retter såsom sushi, grøntpose, frugt og andet. Dette kan enten supplere det måltid der købes i skoleboden (fx for en sulten dreng fra 9. klasse) eller supplere madpakken hjemmefra.

Vurdering

Det er ikke tilfredsstillende, at kun cirka halvdelen af omsætningen anvendes til fulde måltider – dog med ovenstående modifikation.

Igangværende og planlagte tiltag

I efteråret 2007 blev det besluttet at udvikle en ny skolemadsordning for alle folkeskoler i Københavns Kommune. Udviklingsarbejdet løber frem til august 2009 hvor der er premiere på den nye skolemad. Maden kommer til at leve op til Fødevarestyrelsens nyeste anbefalinger for sund skolemad og der bliver stillet høje krav til den kulinariske kvalitet. Der arbejdes i højere grad end tidligere med fulde måltider og der vil være målrettede og ernæringstilpassede tilbud, tilpasset de forskellige trin. Endvidere får skolerne på forskellig vis mulighed for at arbejde med maddannelse, værtskab omkring måltidet og forskelligt undervisningsmateriale relateret til mad, måltider og sundhed.

9.2 At forvaltningen og skolerne sikrer, at skolerne er miljøcertificerede

Andel af skoler som er **miljøcertificeret eller som forventes certificeret i 2008** **21,2 % (26 %)**

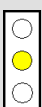
De resterende skoler forventes certificeret i december 2009.

Kommentarer

I sammenligning med andre godkendte miljøcertificeringer i landet skiller Københavns Kommunes miljøcertificering sig ud ved ikke udelukkende at have fokus på besparelser på vand og energi m.m. I Københavns Kommune er hovedfokus på, at børnene udvikler miljøbevidsthed og miljøkompetence.

Når andelen er faldet, er det fordi der er tale om prognosetal – og at certificeringen ikke helt har fulgt den tidligere plan.

14 skoler er blevet miljøcertificeret og recertificeret i 2008.

Vurdering

21 % miljøcertificerede skoler er på nuværende tidspunkt tilfredsstillende, men der er naturligvis et stykke vej til 100 %.

Igangværende og planlagte tiltag

Som følge af en større omlægning af implementeringsplanen for miljøledelse, genoptages miljøcertificering af skoler først i 2009. Medio 2009 starter miljøcertificeringsprocessen med undervisning m.m. Målet er at have miljøcertificeret 100 % af skolerne i 2009.

Udsatte børn

Københavns Kommunes folkeskoler

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 10 er:

10. Indsatsen for de udsatte børn rettes i højere grad mod forebyggelse end mod behandling, og problemerne fanges tidligt

En overordnet indikation for denne kvalitet kommer til udtryk i forældrenes tilfredshed med kommunens håndtering af specialundervisningen

Målopfyldelse blandt forældre med børn i specialundervisningen, som er spurgt om **tilfredshed med kvaliteten af henholdsvis muligheden for at modtage skolens specialundervisning** (gennemsnitlig målopnåelse fra to spørgsmål)

63,3 %
(61,5 %)

Antal klager over visitation til specialundervisningstilbud for hele kommunen: 68 (82).

Kommentarer

Tilfredshed

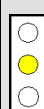
63 % af dem, der har svaret på spørgsmålet, er *tilfredse eller meget tilfredse* med kvaliteten af skolens specialundervisning. 17 % er *hverken tilfredse eller utilfredse*, og 19 % er *utilfredse eller meget utilfredse*

Klager

Der er gennemført en analyse af visitationen af børn med særlige behov (Rambøll 2007), som viste at der er stor forskel på visitationen i distrikterne. Der har været et øget fokus på samarbejde imellem det centrale og det decentrale niveau, hvilket kan forklare den faldende tendens.

Forvaltningen er opmærksom på, at der i de seneste år har været en markant stigning i antallet af klagesager. Stigningen kan bl.a. forklares ved:

- at der træffes flere afgørelser om vidtgående specialundervisning
- at visitationsprocedurerne i PPR blev ændret til decentral visitation for skoleåret 2006/2007
- at der er en større bevidsthed blandt forældre om mulighederne for at klage
- at udviklingen i kapacitet og ressourcer til den vidtgående specialundervisning ikke har fulgt udviklingen i behovet

Vurdering

Resultaterne fra KL-kompasset er ikke helt tilfredsstillende. Det er stadig for mange klager, men det er positivt at der det sidste år er sket et fald.

Igangværende og planlagte tiltag

Der er planlagt kravspecifikationer i forbindelse med visitationsprocessen.

Kvalitetsbeskrivelse 10 styrkes ved ...

10.1 *At skolerne systematisk registrerer bekymrende elevfravær og sikrer en umiddelbar reaktion på et sådant fravær*

Udsatte børn

Omfanget af ulovligt fravær gennemsnitligt (antal fraværsdage): 623

Omfanget af ulovligt bekymrende fravær gennemsnitligt (antal fraværsdage): 48

Omfanget af bekymrende sygdom gennemsnitligt (antal fraværsdage): 26

Bekymrende betyder fravær, som enten omfatter mindst 5 sammenhængende fraværsdage, 7 fraværsdage inden for en periode på 20 dage eller 15 fraværsdage inden for en periode på 60 dage.

Tallene er baseret på en optælling indledt 1. januar 2008, men er korrigeret op til et fuldt skoleår (199 dage).

Kommentarer

Fra januar 2008 registrerer skolerne systematisk bekymrende elevfravær. Det sker efter en ny definition på 'bekymrende', at tallene ikke kan sammenlignes med dem fra sidste år.

De nye regler betyder, at skolelederen skal sikre, at der reageres i hvert enkelt tilfælde ved bekymrende elevfravær ved kontakt til forældre og med mulighed for tidlig indsats ved samarbejde mellem lærere, PPR og evt. socialforvaltning.

Vurdering

Tallene er ikke voldsomt høje, men i indkøringsperioden har der været problemer med korrekt registrering på skolerne.

Igangværende og planlagte tiltag

Projektet 'Tidlig og rettidig indsats', som også omfatter 0-6-årsområdet samt krav om tværfaglig indsats og fælles ansvar sammen med ansættelse af socialrådgivere på skolerne.

Denne kvalitet styrkes ved ...

10.2 *At forvaltningen og skolerne sikrer, at alle skoler har en uddannet AKT-vejleder (AKT= Adfærd, Kontakt og Trivsel) som arbejder på et kendt grundlag*

Andelen af almenskoler med uddannet **AKT-vejleder** **90,6 %**
(84,0 %)

Det er i København politisk besluttet, at der skal være en AKT-vejleder på alle almenskoler.

Der er i alt uddannet 86 AKT-vejledere i København, inkl. vejledere under uddannelse.

Andelen af skoler, der har udarbejdet **principper for AKT-vejlederens virksomhed** **82,0 %**
(74,0 %)

Kommentarer:

Forvaltningen har udsendt vejledende principper for AKT-vejlederne, og de er tilsyneladende i høj grad blevet anvendt som inspiration på skolerne. Procenten af skoler, som har udarbejdet lokale principper for AKT-vejledning, er steget fra 74 % til 82 %. Det er dog hverken et lovkrav eller kommunalt besluttet, at skolerne skal udarbejde sådanne principper.

Vurdering

Det er tilfredsstillende, at der pga. tillægsbevillingen til Faglighed for Alle nu er uddannet det antal AKT-vejledere, der er politisk besluttet. Men nogle AKT-vejledere vil efter endt uddannelse få nyt job, og der vil – som tilfældet er med læse- og evalueringsvejledere – opstå behov for opfølgende uddannelse af vejledere, hvis skolernes behov skal kunne dækkes.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen vil foreslå en prioritering af videreuddannelsesmidler til dækning af de opståede behov for supplerende af vejlederteamet.

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 11 er:

11. Indsatsen er i højere grad familieorienteret og rettet mod involvering og inddragelse af de ressourcer, der er i familierne

Kvalitetsbeskrivelse 11 styrkes ved ...

11.1 *At forvaltningen styrker den tidlige, sammenhængende og familieorienterede indsats med ansættelse af socialrådgivere på skoler med overvægt af børn fra ressourcetsvage og socialt svage familier*

Der er ansat 10,5 **socialrådgivere** (årsværk) i Socialcentrene pr. 1. august 2007 til varetagelse af opgaver på i alt 22 skoler.

Socialrådgiveren skal indgå som en naturlig del af skolens liv og organisering og sikre tilknytningen til Socialforvaltningen. Den 19. juni 2008 blev der afholdt en halvdagskonference om socialrådgivere på skolerne. På konferencen blev der fortalt om de gode erfaringer med socialrådgivere på skolerne. Bl.a. blev der peget på, at socialrådgivere på skolerne bidrager til at styrke det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde, og at det bliver muligt at sætte ind tidligere med mindre indgribende foranstaltninger (f.eks. servicebutikken, samtalegrupper, ungerådgivningen mv.) samt at kvalificere underretninger og skoleudtalelser (via sparring til lærer). Projektet vil blive evalueret i løbet af efteråret 2008.

Vurdering

Måltallet ca. 10 socialrådgivere på skoler er indfriet. Københavns Lærerforenings undersøgelse af lærernes trivsel viser, at der er en meget høj grad af tilfredshed med socialrådgiverne på skolerne.

Igangværende og planlagte tiltag

Projektet følger planlægning i Faglighed for Alle. PPR's tidlige og tværfaglige indsats på daginstitutions- og skoleområdet samt i forhold til socialforvaltningen vil blive styrket.

Forældresamarbejde

Københavns Kommunes folkeskoler

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 12 er:

12. Kvalitet betyder, at samarbejdet mellem skole og hjem har fokus på trivsel og forældreinddragelse og er suppleret med en klar og tydelig tilbagemelding til forældrene fra skolen om barnets faglige kompetencer og almindelige daglig trivsel og opførsel

Kvalitetsbeskrivelse 12 styrkes ved ...

12.1 ☞ At skolerne sikrer forældrene medindflydelse og at forældrene indgår som ligeværdig part i skole-hjemsamarbejdet

Grad af forældrenes **tilfredshed med skole-hjemsamarbejdet** ud fra tre spørgsmål stillet til forældrene (0-100 %)

70,3 %
(69,7 %)

Spørgsmålene vedrørte lærernes lydhørhed samt samarbejdet generelt og specifikt om eleven.

12.2 ☞ At skolerne sikrer forældrene en større indsigt i barnets faglige standpunkt og udvikling, og at de har oplevet at kunne gøre en positiv forskel i forhold til deres barns faglige udvikling

Andel af det bevilgede antal **hjemmebesøg knyttet til særlige behov**, som skolen har gennemført i skoleåret 2007/2008

31,8 %
(25,9 %)

Andel af det bevilgede antal **én gang i indskolingen og én gang på mellemtrinnet**, som skolen har gennemført i skoleåret 2007/2008

69,1 %

Antal hjem, der har afslået tilbud om hjemmebesøg: 1249

Bevillingerne er baseret på en udvalgsbeslutning som opfølgning på PISA-København henholdsvis Faglighed for Alle.

Andel af samtlige elever, hvis hjem har deltaget i ...

Samtaler med fokus på evaluering:	90,5 %
Klasseforældremøder:	77,5 %
Arrangementer på skole /afdelingsniveau:	72,9 %

Andel af elever, som har fået udarbejdet **elevplaner** i skoleåret 2007/08

98,8 %
(84,3 %)

Det er et bekendtgørelseskrav, at der udarbejdes elevplaner for alle elever hvert år.

Kommentarer

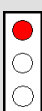
Hjemmebesøg

Kommentarerne inddrager fase 3 i Anvendt Kommunal Forskning (AKF)'s evaluering af Kvalitetsløft til Folkeskolen. Det følgende baserer sig alene på data fra den spørgeskemaundersøgelse, AKF har gennemført blandt 40 skoleledere. Tilsvarende spørgeskemaundersøgelser er gennemført blandt lærere og vejledere på de 40 skoler, men data foreligger først i endelig form i december 2008.

Der er sket en markant forbedring, idet 69,1 % af de planlagte hjemmebesøg omfattende elever i indskolingen og på mellemtrinnet gennemføres. I AKF-undersøgelsen svarer 68 % af de adspurgte skoleledere, at lærerne i høj grad eller i nogen grad er motiverede for at tage på hjemmebesøg. 65 % af de adspurgte skoleledere vurderer, at lærerne ikke har problemer med at finde ud af, hvordan hjemmebesøg skal gennemføres. Det kan tyde på, at FFA-pjecen omhandlende forældresamarbejde har været nyttig, og endvidere at distriktskonsulenternes arbejde med formidling og motivering til hjemmebesøg har båret frugt. 65 % af de adspurgte skoleledere svarer desuden, at det er deres vurdering, at lærerne heller ikke har problemer med at tage på hjemmebesøg i eftermiddags- og aftentimerne. I lighed med sidste år er der fortsat usikkerhed ved at skulle besøge hjem, hvor lærerne ikke kender forældrene godt. I følge 75 % af de adspurgte skoleledere udtrykker lærerne i høj grad eller i nogen grad bekymring desangående.

Imidlertid er der kun gennemført 31,8 % af de hjemmebesøg, der knytter sig til elever med særlige behov mod 25,9 % sidste år. Det vides ikke, om de manglende besøg især skal findes i gruppen af de 1249 hjem, der har afslået et hjemmebesøg, eller om der ligeledes findes andre årsager.

Ifølge 81 % af de adspurgte skoleledere udtrykker forældrene, at de i høj grad eller i nogen grad er motiverede for at modtage hjemmebesøg. Det var ikke holdningen sidste år, hvor der blev udtrykt en del modstand mod hjemmebesøg fra forældreside; eller i hvert fald usikkerhed. Der er imidlertid ikke tale om sammenlignelige målgrupper, idet målgruppen i år omfatter alle forældre, hvorimod det sidste år kun drejede sig om forældre til børn med særlige behov.

Vurdering

Hjemmebesøg i indskolingen og på mellemtrinnet gennemføres allerede i implementeringsåret tilfredsstillende. Det tyder på, at hjemmebesøg i indskolingen og på mellemtrinnet er et initiativ, som både forældre og lærere har taget til sig og støtter op om. Men den lave gennemførelsesgrad for hjemmebesøg i hjem med børn, der har særlige behov, er ikke tilfredsstillende.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen vil iværksætte en granskning af problemet med den fortsat lave gennemførelsesgrad af hjemmebesøg i hjem med børn, der har særlige behov og herunder undersøge årsagerne til den lave gennemførelsesfrekvens. Spørgsmålet tages op i Resultatsamtalen i 2008.

Elevplaner og elevsamtaler

Det er et lovkrav, at der udarbejdes elevplaner, og måltallet skal derfor nå 100 %, og med en gennemførelsesprocent på 98,8 % er målet næsten nået.

Skolerne får central støtte til hvert år at gennemføre to evalueringssamtaler (i alt 40 minutter) med hver elevs forældre (1.-9. klasse). Samtalen skal tage afsæt i de udarbejdede elevplaner. Der er gennemført 90,5 % af disse samtaler med fokus på evaluering.

AKF-undersøgelsen tyder på en relativ tilfredshed blandt skoleledere med udbyttet af evalueringssamtalen. Således vurderer 97 % af de adspurgte skoleledere, at evalueringssamtalen i høj grad eller i nogen grad har bidraget til, at der i samarbejdet med forældrene er større fokus på elevens faglige udvikling. 94 % af de adspurgte skoleledere giver

udtryk for, at evalueringssamtalen i høj grad eller i nogen grad har sat øget fokus på elevens udviklingsmuligheder. 87 % af skolelederne siger, at evalueringssamtalen i høj grad eller i nogen grad har styrket dialogen med forældrene om elevens skolegang og udvikling.

88 % af skolelederne mener, at forældrene i høj grad eller i nogen grad har fået øget forståelse af elevens faglige udviklingsmuligheder ved hjælp af evalueringssamtalen. 59 % af de adspurgte skoleledere siger, at evalueringssamtalen i nogen grad har bidraget til forældrenes engagement i elevens skolegang, mens 72 % giver udtryk for, at evalueringssamtalen i nogen grad har bidraget til forældrenes mulighed for at støtte elevens skolegang, og 71 % at elevernes forståelse af egne udviklingsmuligheder er øget. Når det drejer sig om elevens engagement i sit skolearbejde svarer 68 % af de adspurgte skoleledere, at evalueringssamtalen i høj grad eller i nogen grad har medvirket hertil.

Sammenfattende er det en positiv vurdering af, hvilket udbytte der er af elevplaner i henhold til de adspurgte skoleledere.

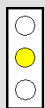
Vurdering

At ca. 99 % af eleverne har fået udarbejdet de lovpligtige elevplaner må betragtes som tilfredsstillende i forventning om, at måltallet bliver 100 % i 2009.

Igangværende og planlagte tiltag

På de få skoler, hvor der endnu ikke i fuldt omfang udarbejdes elevplaner eller gennemføres samtaler med hjemmene med fokus på evaluering, vil det blive taget op i Resultatsamtalen 2008.

Klasseforældremøder og arrangementer på skolen

Vurdering

Umiddelbart vurderes det, at skole-hjemssamarbejdet fungerer godt. Kvalitetsrapportens data viser dog, at der er ca. 10 %, der ikke kommer til evalueringssamtaler, og ca. 22 % der ikke deltager i klasseforældremøder.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen vil undersøge, om der er et sammenfald mellem de forældre, der ikke er repræsenteret ved skolens aktiviteter, og de forældre, der skønnes at have særligt behov for et hjemmebesøg. Efterfølgende vurderes det, hvordan skolen bedst kan kommunikere med disse hjem. Dette tages op i Resultatsamtalen 2008.

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 13 er:

13. Kvalitet betyder, at enhver voldelig, krænkende eller forstyrrende adfærd medfører en handling fra skolen, som fastholder forældrenes ansvar for børnenes opdragelse

Kvalitetsbeskrivelse 13 styrkes ved ...

13.1 At skolerne har en politik for skole-hjemssamarbejdet, som er kendt af alle og som alle ansatte efterlever

Andel af skoler, som har udarbejdet principper på området

97,5 %

Disse principper er tilgængelige på skolens hjemmeside.

(98,6 %)

Kommentarer

Næsten samtlige skoler har udarbejdet principper for skole-hjemssamarbejdet

Forældresamarbejde

Vurdering

Resultatet er tilfredsstillende. Den ene skole, der i 2007 oplyste, at de havde udarbejdet principper, men som nu oplyser, at de ikke har, er i øjeblikket i færd med at revidere principperne.

Igangværende og planlagte tiltag

Ingen

Skoleledelse

Københavns Kommunes folkeskoler

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 14 er:

14. Kvalitet betyder, at der på ledelsesniveau er etableret en resultat- og evalueringskultur, som modsvarer den, der styrkes i forhold til det pædagogiske arbejde

Kvalitetsbeskrivelse 14 styrkes ved ...

14.1 *At skoleledelserne sikrer et fokus på resultater, dokumentation og evaluering, som afspejles i skolens styringsredskaber og -former, og har indarbejdet systematiske registreringer, herunder test, i en pædagogisk praksis*

Andel af skoler, der har udarbejdet principper for pædagogisk praksis og udvikling, for eksempel gennem en udviklingsplan

92,4 %
(86,1 %)

Se i øvrigt under *Styrket faglighed*.

Kommentarer

Der er hverken statslige eller kommunale krav om udarbejdelse af principper for pædagogisk praksis og udvikling. Det er imidlertid i bekendtgørelsen om Kvalitetsrapporten et krav, at skolerne oplyser, om de har sådanne principper, og – hvis de har dem – da at lægge dem på skolens hjemmeside.

Indtil 2006 har det dog været et kommunalt krav, at skolerne havde udarbejdet en udviklingsplan som i almindelighed også indeholdt principper for pædagogisk praksis og udvikling.

☐	Vurdering
☐	Resultatet er tilfredsstillende.
☒	Igangværende og planlagte tiltag
☐	Ingen

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 15 er:

15. Kvalitet betyder, at den enkelte skoleledelse har en professionsfaglig kapacitet, der afspejler den enkelte skoles behov

Kvalitetsbeskrivelse 15 styrkes ved ...

15.1 *At lederne har en professionsfaglig videreuddannelse af et omfang og med et indhold, der afspejler den enkelte skoles behov*

I skolernes samlede ledelser har ...

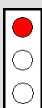
35 diplom i ledelse

4 master i ledelse

24 anden certificeret lederuddannelse

Kommentarer

Der er i 2007, 2008 samt 2009 afsat 2,3 mio. kr. årligt til diplomuddannelse for ledere. Der har i foråret 2008 været ca. 60 studieaktive skoleledere. Aktiviteten varierer og afhænger bl.a. af skoleledernes vekslende arbejdspress. Selvom forvaltningen forventer en større udnyttelse af midlerne i 2008 på grund af større deltagelse, vil forvaltningen ikke kunne udnytte rammen fuldt ud. Årsagen er, at lederne oplever et meget stort arbejdspress og ikke samtidig kan overskue deltagelse i et diplomstudie. Midlerne er bevilget over en 3-årig periode, men en diplomuddannelse tages typisk inden for en periode på 5 år, hvorfor forvaltningen forventer at midlerne overføres til de efterfølgende år for at kunne finansiere uddannelse for de skoleledere, der starter sent i bevillingsperioden. Forvaltningen arbejder aktuelt med at udvikle en model, der kan give skolelederne mulighed for at tage et diplommodul i en mere koncentreret form og i en kort periode, for at imødekomme deres problemer med at tilpasse studierne til hverdagen på skolerne. Hensigten er at alle københavnske skoleledere inden for en overskuelig tid vil kunne opfylde målsætningen om, at alle ledere skal have en diplomuddannelse.

Vurdering

Resultatet er ikke tilfredsstillende, men der er en stigning i antallet af ledere, der vælger at tage en diplomuddannelse i ledelse, hvilket må betragtes som en positiv udvikling.

Igangværende og planlagte tiltag

Der arbejdes med forskellige muligheder for en diplommodel, der kan tilpasses skoleledernes arbejdsmæssige hverdag. Der er indledt dialog med skolelederforeningen om en løsning på problemet.

15.2 *At Københavns Kommune sikrer, at der er et ledelsesteam på den enkelte skole med en sammensætning, der modsvarer behovet*

Ud over 71 skoleledere er der på skolerne ansat følgende ledere:

87 pædagogiske afdelingsledere/viceinspektører/souschef

67 administrative ledere

30 afdelingsledere i øvrigt

21 ledere af skolens læringsmiljø

22 KKFO-ledere

87 % af skolerne har kombinationen af en skoleleder, pædagogisk afdelingsleder og en administrativ leder.

Kommentarer

Den pædagogiske afdelingsleder er skolens souschef. Når alle skoler ikke pt. har en pædagogisk afdelingsleder, hænger det sammen med, at stillingen er en omdannelse af den hidtidige viceinspektørstilling, og at dette skift sker i forbindelse med naturlig afgang. Som et led i Faglighed for Alle og som følge af en ny budgetmodel har alle skoler fået tildelt ressourcer til administrativ leder i 2008. Der kan dog forekomme vakante stillinger på nogle af skolerne.

Andelen af skoler med KKFO-ledere svarer til det antal skoler, der har KKFO.

Vurdering

At ledelsesteamet er dækkende for de enkelte skolers behov.

Igangværende og planlagte tiltag

Ingen.

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 16 er:

16. Kvalitet betyder, at der på den enkelte skole eksisterer et fysisk og psykisk arbejdsmiljø, som understøtter en kontinuerlig og kvalificeret arbejdsindsats fra den enkelte medarbejder

En overordnet indikation for denne kvalitet kommer til udtryk i omfanget af medarbejderes fravær.

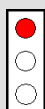
Medarbejderne på skolerne under ét har – ud over langtidsfravær – pga. sygdom gennemsnitligt været **fraværende** 8,82 dage.

Medarbejderne på skolerne under ét har i længerevarende fravær (perioder over 15 dage) i gennemsnit været **fraværende** 11,85 dage.

Det samlede gennemsnitlige fravær på årsplan udgør således 20,68 (19,6) dage.

Kommentarer

Sammenlignet med 2006 er skolernes samlede fravær steget med 1 dag i gennemsnit pr. medarbejder, fra 19,6 til 20,7. Det er uvist hvilke årsager, der ligger til grund for stigningen. Men ifølge trivselsundersøgelsen for 2007 oplever medarbejderne på undervisningsområdet lavere arbejdsglæde end medarbejderne i resten af kommunen. Det skyldes bl.a. dårligere fysisk arbejdsmiljø, at de udsættes for vold og trusler om vold samt for et højt arbejdspress med mindre indflydelse på mængden af opgaver sammenlignet med resten af forvaltningens faggrupper. Disse faktorer vurderes at have indflydelse på det arbejdsrelaterede sygefravær.

Vurdering

Stigningen i det samlede sygefravær er ikke tilfredsstillende.

Igangværende og planlagte tiltag

HR- og arbejdsmiljø har i juli 2008 udarbejdet mål og handleplan for det videre arbejde med at skabe øget trivsel og reducere sygefravær inden for undervisningsområdet. Deri er der fokus på konflikthåndtering, stress, værktøjskasse vedr. sygefravær, kompetenceudvikling, MUS-koncept, lederudvikling og forbedring af det fysiske arbejdsmiljø. Ydermere bidrager afbureaukratiseringsprojektet til forbedring af det psykiske arbejdsmiljø med fokus på bedre og lettilgængelige procedurer for udførelsen af de administrative opgaver.

Kvalitetsbeskrivelse 16 styrkes ved ...

16.1 *At skoleledelserne sikrer gennemførelse og opfølgning på arbejdspladsvurderinger og arbejder på, at udskiftninger i medarbejdergrupper ikke får et omfang, som skaber problemer for kontinuiteten i arbejdet på skolen*

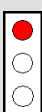
Andel af skolerne, som har gennemført arbejdspladsvurdering (APV)	75,2 % (85,0 %)
Andelen af fastansatte lærere, som er fratrådt i perioden 5/9 2007-29/6 2008	18,2 % (9,1 %)

Kommentarer

Arbejdspladsvurdering

Med hensyn til arbejdspladsvurderinger (APV), er det krævet i kommunen, at en sådan APV skal gennemføres hvert andet år. Faldet i andel med gennemførte APV kan derfor skyldes, at en del af disse målinger er blevet forældede i år.

Alle skoler skal hvert år gennemføre en obligatorisk trivselsmåling, hvor alle medarbejdere spørges. Trivselsmålingen indeholder som udgangspunkt den psykiske del af arbejdsmiljøet, men spørgsmål omkring det fysiske arbejdsmiljø indgår også. På baggrund af målingens resultater skal hver skole opstille en handlingsplan, som der løbende følges op på.

Vurdering

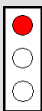
Det er ikke tilfredsstillende, at ca. 25 % af skolerne mangler en ajourført arbejdspladsvurdering.

Igangværende og planlagte tiltag

KK undersøger muligheden for at udvikle en fælles elektronisk APV, der er med til at sikre en større gennemførelsesgrad samt en lettere administration af APV. Fokus på handleplaner og opfølgning er vigtige elementer i APV-arbejdet.

Fratrædelse i løbet af skoleåret

Det skal understreges, at procenten ikke medtager fratrædelser i forbindelse med nyt skoleår pr. 1. august. I disse tal er ikke medregnet skift til tilsvarende stilling på anden skole i kommunen. De to nu nedlagte skoler er med i tallet – uden disse er procenten 17,8. Da der er tale om forskellige opgørelsesmetoder i 2007 og 2008 er sammenligningstal ikke angivet. Forskellige undersøgelser peger på, at det især er nye og yngre lærere, der fratræder.

Vurdering

Tallet er utilfredsstillende højt ud fra en vurdering af, at fratrædelser midt i skoleåret bevirker manglende kontinuitet i undervisningen.

Igangværende og planlagte tiltag

Igangværende initiativer

- Introduktionskursus for alle nye lærere
- Nyuddannede og nyansatte lærere kan opnå en nedsættelse af timetallet til undervisning og andre opgaver mod at tiden anvendes til, at læreren opkvalificerer sig i relation til skolernes daglige liv, samarbejdspartnere i BUF mv.

Kommende initiativer

- Karriereveje og udviklingsmuligheder skal synliggøres både for ansøgere og for medarbejdere. Dette kan bl.a. ske ved videregivelse af historier om karriereveje på kommunens jobsite, www.kk.dk/job
- Der er planer om at oprette funktioner på skoler, som undervisningsvejledere, hvor praktiklæruddannelsen kombineres med et nyt modul i klasseledelse. Funktionslærere med denne uddannelse vil være særligt egnede til at tage imod nye lærere.

Nøgletal

Københavns Kommune

Skoleledelse

Ud over den dokumentation, som i det foregående er knyttet til kvalitet i den københavnske skole, oplyses herunder en række nøgletal for kommunen, således som det er forlangt i bekendtgørelsen for Kvalitetsrapporter.

Antal folkeskoler i kommunen (august 2008)	66 (72)
Antal alment skoler: 56 (63)	
Antal specialskoler: 10(9)	
Antal alment skoler med modtagelsesklasser: 15 (15)	
Antal alment skoler med specialklasserækker: 8 (8)	
Antal spor pr. klassetrin i gennemsnit	2,27
Højeste værdi i kommunen: 3,5 (3,4)	(2,30)
Laveste værdi i kommunen: 1,2 (1,0)	
Antal elever i alt inklusive specialskoler, specialklasser og modtagelsesklasser (september 2007)	31.933 (32.026)
Antal elever i almenundervisningen 1.-10. klasse: 26.766 (26.833)	
Antal elever i børnehaveklasser: 3.553 (3.602)	
Antal elever i modtagelsesklasser: 195 (308)	
Antal elever i specialundervisningen 1.419 (1.283)	
Antal af ovennævnte elever, som er tosprogede: 10.356 (9.820)	461 (433)
Antal elever pr. alment skole i gennemsnit uden 10. klasse	
Højeste værdi i kommunen: 827 (744)	
Laveste værdi i kommunen: 121 (187)	
Andel af københavnske skolepligtige børn, der går i	
- folkeskoler (bh.kl.-10. klasse, normal-, modtage- og specialklasser): 71,8 % (73,2 %)	
- privatskoler: 25,4 % (24,9 %)	
- efterskoler og ungdomsskoler: 2,8 % (1,9 %)	
Antal elever pr. klasse i gennemsnit	21,3
Højeste værdi i kommunen: 27,7 (27,1)	(20,9)
Laveste værdi i kommunen: 14,0 (13,4)	
Andel af lærernes arbejdstid, som anvendes til undervisning (almenundervisningen)	36,0 %
Højeste værdi i kommunen: 48,8 % (42,5 %)	(35,7 %)
Laveste værdi i kommunen: 31,6 % (28,4 %)	
Antal elever pr. lærer i gennemsnit	13,8
Højeste værdi i kommunen: 31,8 (17,1)	(11,5)
Laveste værdi i kommunen: 7,4 (6,3)	
Udgift pr. elev, almenundervisningen i gennemsnit (kun undervisningsudgift)	32.815
Højeste værdi i kommunen: 57.499 kr. (55.216 kr.)	kr.
Laveste værdi i kommunen: 22.565 kr. (20.399 kr.)	(32.098kr.))
Udgift pr. elev, dansk som andetsprogsundervisning i gennemsnit	8.925 kr.
Samlet udgift omfattende almenundervisning, modtagelsesklasser og visse specialklasser (se teknisk bilag) 92.432 kr. fordelt på 10.356 elever (74.370.000 kr. fordelt på 9.820 elever.)	(7.573 kr.)